

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστάμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνώσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΪΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧων ἐν γένει τῶν ἑλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουδέποτε μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθῆναι 25 Ἀπριλίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 21

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ κόμης ἔκλεισε τὸ θυρόφυλλο, γύρισε δυὸ φορές τὸ κλειδί στὴν κλειδαριά, προσέχοντας μὴ κἀνῃ κρότο, κι' ὕστερα τῶρα στὴν τσέπη του.

— ὦ, φώναξε ἡ Νανέττα, τὸν καϊμένο τὸν Πατεράκη!

— Δὲν ἔχει νὰ πάθῃ τίποτα, τὴν καθησύχασε ὁ κόμης· θὰ ξεκουραστῇ κι' αὐτὸς μιὰ μέρα, γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωὴ του.

— Μὰ ἂν βάλῃ τίς φωνές; Ἄν ζητήσῃ βοήθεια;

— Ἡ πόρτα εἶναι γερὴ, ὁ φεγγίτης εἶναι βεβλωμένος κι' ἡ γειτονιά ἐδῶ εἶναι πολὺ ἐρημική. Θέλοντας καὶ μὴ, θὰ περιμένῃ ὡς αὔριο τὸ βράδυ, πού θάρθῃ ὁ ἀδελφός σου νὰ τὸν ἐλευθερώσῃ.

— Τί νὰ γίνῃ! ἀναστέναξε ἡ Νανέττα, Μιὰ καὶ πρέπει...

Κι' ἀπομακρύνθηκε, μὴ βγάζοντας ἀπ' τὸ νοῦ τῆς τὸν καϊνο τὸν πατέρα τῆς, καὶ συλλογίζομεν τὸν θυμὸ πού θὰ τὸν ἐπίανε μόλις ἀντιλαμβανόταν πὼς ἦταν φυλακισμένος.

Τὸ μόνο πού τὴν παρηγοροῦσε κάπως, ἦταν ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ἐγκλειστος μπάρμπα-Ρεμῆς θὰ ἀποζημιωνόταν τουλάχιστον γιὰ τὴ φυλάκισή του μὲ τὰ ὠραῖα καὶ ἐλκυστικὰ ἐκεῖνα φαγητά, πού στόλιζαν τὸ τραπέζι τῆς «τραπεζαρίας».

— Τὸ κάτω-κάτω, σκέφθηκε, θὰ φάῃ καλὰ. Ἐκεῖνο τὸ παστίτσιο φαινόταν θαυμάσιο. Εἶχε μιὰ ροδοψημένη κρούστα!

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ἡ δραπετεύση

Οἱ Παρισινοί, πού κατοικοῦσαν στὴ συνοικία τῶν Κορδελιαστῶν, εἶχαν ἄθλιο φωτισμὸ στὴ γειτονιά τους, τὸ βράδυ τῆς 20ῆς Δεκεμβρίου 1793.

Δὲν ἔδωσαν καὶ μεγάλη προσοχὴ σ' αὐτὴ τὴν ἑλλειψή, γιατί εἶχαν ἄλλα ζητήματα πού τοὺς ἀπασχολοῦσαν κι' οὔτε κἀν πρόσεξαν πόσο ἀτζαμῆς κι' ἀδέξιος φαινόταν ὁ ἄνθρωπος, πού εἶχε ἀναλάβει ἐκεῖνο τὸ βράδυ ν' ἀνάψῃ τὰ φανάρια τοῦ δρόμου.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτός, ντυμένος μὲ τὰ παλιόρουχα τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ, πού δὲν εἶχαν ἀκόμη καλὰ-καλὰ στεγνώσει, καὶ φορώντας ἕνα πλατύγυρο καπέλλο στὸ κεφάλι, μεταχειριζόταν μὲ μεγάλη ἀδεξιότητα τὴν ξύλινη σκάλα καὶ τὸ μακρὺ κοντάρι τοῦ φανοκόρου.

Ὁ αὐτοσχέδιος αὐτὸς φανοκόρος, ὅπως θὰ ἔχετε κιόλας καταλάβει, ἦταν ὁ κόμης Τουάρ, πού παρ' ὅλη τὴ βοήθεια καὶ τίς συμβουλὲς τῆς Νανέττας, δὲν κατάφερε νὰ δέσῃ ἀνθρωπινὰ τὸ σχοινὶ ἐνὸς φαναριοῦ, οὔτε νὰ κανονίσῃ τὸ φωτὶ τοῦ ὥστε νὰ μὴν καπνίσῃ.

Ὅπως δὴποτε, καλὰ-καλὰ ἡ δουλειὰ γινόταν, κι' ὅταν κτύπησε πέντε, ὁ ἀντικαταστάτης τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ κι' ἡ βοηθὸς τοῦ διευθύνθηκαν πρὸς τὸ Τέμπλο.

«—Μοῦ κατέστρεψες τὸ καινούργιο μου παντάλονι! Στάσου καὶ θὰ ἰδῆς!» (Σελ. 212, στ. γ')

Ὁ κόμης, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ρούχα τοῦ μπάρμπα-Ρεμῆ, πού εἶχε κατορθώσει νὰ πάρῃ μ' ἕναν τέτοιο ἐπιδέξιο τρόπο, φοροῦσε κι' ἕνα ζευγάρι μεταγυῶλια, ἴδια μὲ τὰ δικά του, κι' εἶχε ἀλλάξει τὸ πρόσωπό του τόσο ὥστε νὰ μοιάζῃ ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερο μὲ τὸν πατέρα τῆς Νανέττας. Περιπατοῦσε σιωπηλὸς καὶ συλλογίζοταν ὅτι ἴσως θὰ ἔχανε τὴ ζωὴ του κατὰ τὴ ριψοκίνδυνη αὐτὴ ἀπόπειρα. Μὰ ὥστόσο δὲν μπορούσε νὰ μὴ χαμογελάῃ ἀκούγοντας τὸ ξένοιαστο κελάρημα τῆς Νανέττας.

Ἡ μικρούλα, μὲ τὴν ἀφοβία πού ἔχουν ὅλα τὰ παιδιὰ στὴν ἡλικία τῆς, δὲν ἀμφέβαλε οὔτε μιὰ στιγμή γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σχεδίου τους, καὶ χωρὶς νὰ συλλογίζεται ὅτι θάπερνε τὴ θέση τοῦ φυλακισμένου Δελφίνου. ἦταν ὅλη χαρὰ πού θὰ πραγματοποιεῖτο ἐπιτέλους ἡ μεγαλύτερη ἐπιθυμία τῆς.

Ὅταν βγήκαν στὴν πλατεῖα ἐπὶ ὧσωνόταν ὀγκώδης καὶ μοναχικὴ ἡ ἀπαίσια φιλακή, ἡ Νανέττα εἶδε ὅτι ὁ θυρωρὸς Ρουσσὲ μὲ τὴν ἀχώριστη πίπα του στὸ στόμα, εἶχε κάπως ἀπομακρυνθεῖ ἀπὸ τὴ συνηθισμένη του θέση.

Ἀντὶ γὰρ στέκεται μπροστὰ στὴν πόρτα

ΕΙΚΟΝΕΣ ΠΑΙΔΙΩΝ ΕΚ ΤΟΥ ΦΥΣΙΚΟΥ

ΤΑ ΑΔΕΛΦΑΚΙΑ ΤΑ ΤΣΟΥΓΓΙΡΙΣΙΑΝ

— Δὲ θὰ σοῦ ξαναμιλήσω.
— Οὐτ' ἐγώ!

του κτιρίου, στεκόταν καμμιὰ δεκαριά βήματα παρα - πέρα και παρακολουθούσε με ενδιαφέρον τὰ γυμνάσια μιάς καϊμούς που ένας σαλτιμπάγκος τὴν ἔβαζε νὰ πηδάει λέγοντάς της: «Χόρευε. Καπέτε!»

Ἡ Νανέττα, πού εὐθύς κατάλαβε πόσο τὸ πράγμα αὐτὸ εὐνοοῦσε τὸ σκέδιό της, σταμάτησε τὸν σύντροφό της.

— Ἄν τὰ καταφέρναμε νὰ μὴ φύγῃ ἀπὸ κει πού βρίσκεται, εἶπε σιγά, θὰ περνούσατε δίχως νὰ σὰς δῇ ἀπὸ κόντὰ κ' ἔτσι θὰ κινδυνεύατε λιγώτερο νὰ σὰς ἀναγνωρίσῃ.

— Ἀς δοκιμάσουμε, εἶπε ὁ κόμης.

Ἡ μικρούλα ἔβγαλε ἀπὸ τὸ καλάθκι της τὸ δελτίο, καὶ τρέχοντας πρὸς τὸ θυρῶν τοῦ τὸ ἔβαλε μπροστὰ στὰ μάτια του, κάνοντας συγχρόνως πὼς κοιτάζε με μεγάλη περιέργεια τὰ παιχνίδια τῆς καϊμούς.

— Βλέπεις, μικρή, τῆς φώναξε ὁ Ρουσσέ, πού δὲν ἔλαβε καμμιὰ ὑποψία. Μαθαίνει τὴ καϊμὸν του νὰ χορεύῃ ὅπως κ' ὁ Σιμόν μαθαίνει τὸ μικρὸ Καπέτο νὰ χορεύῃ.

Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα, ὁ κόμης πού ἔξακολουθοῦσε νὰ προχωρῇ με βαρὺ βῆμα, πέρασε τὴ μεγάλη πόρτα χαιρετώντας με τὸ χέρι του τὸν Ρουσσέ, πού θεώρησε περιττὸ νὰ στερηθῇ τὴ διασκέδασή του γιὰ τὸν μπάμπρα - Ρεμῆ.

Ἔτσι, χάρις σὲ μιὰ ἐξαιρετικὰ τυχερὴ σύμπτωση, ὁ κόμης κ' ἡ Νανέττα μπήκαν στὸ Τέμπλο δίχως ν' ἀναγγελοθῇ ἡ ἀφίξή τους με τὸ φοβερὸ ἐκείνο κρουδόνισμα πού θὰ ἐφιστοῦσε τὴν προσοχὴ τῶν φρουρῶν.

Στὴ σάλλα, ὅπου ἦταν μαζεμένοι οἱ δεσμοφύλακες, βασιλευσε σχεδὸν ἀπόλυτο σκοτάδι. Μιὰ καὶ μόνη λάμπα βρισκόταν ἐπάνω στὸ μεσιανὸ τραπέζι κ' ἔριχνε τὸ ἀδύνατο φῶς της στοὺς δεσμοφύλακες, πού ἄλλοι ἦταν μισοκοιμισμένοι καὶ ἄλλοι ἐπαίζαν τὰ ζάρια.

— Ἐ, μπάμπρα - Ρεμῆ, καλησπέρα! φώναξε ἓνας. Δὲν μοῦ λές, λάδι ἔχεις βάλει ἢ νερὸ στὴ λάμπα μας καὶ φέγγει σὰν τσιμπλιασμένο καντηλάκι ἀπὸψε;

Ὁ κόμης κοντοστάθηκε μὴ ξέροντας τί νὰ κάνῃ, γιατί φοβήθηκε πὼς ἂν πῇ γαίνει πολὺ κοντὰ, ἦταν φόβος μήπως τὸν ἀναγνωρίσουν. Μὰ ἡ Νανέττα τοῦ ἔκανε νόημα νὰ μὴν κουνηθῇ κ' ἔτρεξε πρὸς τὸ τραπέζι με τὸ ροῦ τὸ λάδι στὰ χέρια.

— Ποτέ σου δὲ μένεις εὐχαριστημένος, πολίτη, εἶπε γελαστὴ γεμίζοντας τὴ λάμπα.

Ἐνῶς ἡ Νανέττα βρισκόταν κοντὰ στοὺς δεσμοφύλακες, ὁ κόμης τὴν περιέμενε στὴν πόρτα με τὴν καρδιά του σφιγμένη ἀπὸ αγωνία καὶ με τὸ φόβο ὅτι ἡ σιωπὴ του κ' ἡ ἀκίνησία του στὸ τέλος θὰ κινούσαν τὴν ὑποψία.

Μὰ ὅλοι στὸ Τέμπλο, δεσμοφύλακες καὶ φρουροὶ καὶ θυρωροὶ, ἦταν ξετρελ-

λαμένοι με τὴ μικρούλα πεταχτὴ Νανέττα κ' ἔχαν συνειθίσει τὸν βαρὺ καὶ πάντα σκυθρωπὸ πατέρα της. Ἔτσι, ὅταν τὸ κοριτσάκι τακτοποίησε τὴ λάμπα, τὴν κράτησαν λίγες στιγμὲς κοντὰ τους διασκεδάζοντας με τὰ ἔξυπνα λογάκια της, καὶ ὕστερα τὴν ἄφησαν νὰ τρέξῃ πρὸς τὸν κόμη πού τὴν περίμενε δίχως νὰ τοῦ ἀπευθύνουν καθόλου τὸν λόγο.

— Οὐρ! ἔκανε ἐκεῖνος με ἀνακούφιση ὅταν βγήκαν ἔξω ἀπ' τὴν αἴθουσα.

— Ἐξοχα πᾶμε! ἔκανε ἡ Νανέττα ἐνθουσιασμένη.

Τὴ σάλλα τὴ φρουρούσαν δύο ἐθνοφρουροὶ, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ καθένας κρατοῦσε τὸ κλειδί τῆς μιάς ἀπὸ τίς δύο κλειδωνιές τῆς σιδερένιας πόρτας. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ πόρτα δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ ἀνοιχθῇ παρὰ κ' ἀπὸ τοὺς δύο φρουροὺς μαζί, πού ἔτσι ἦταν υποχρεωμένοι νὰ ἐπιτηρῇ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον, καὶ νὰ ἐυπνάζῃ ἀκόμα ὁ ἓνας τὸν ἄλλον ἂν τύχαινε νὰ ἀποκοιμίσταν κανένας ἀπὸ τοὺς δύο.

Ὁ κόμης κ' ἡ Νανέττα πέρασαν κ' ἀπ' ἐκεῖ δίχως καμμιὰ δυσκολία. Ἐφτάσε νὰ δεῖξουν μοναχὰ τὸ κόκκινο δελτίο κ' οἱ στρατιῶτες, δίχως νὰ τοὺς κοιτάξουν κἂν, ἀνοίξαν τὴν πόρτα. Ἐτσι ὁ κόμης, ὀδηγούμενος πάντα ἀπὸ τὴ Νανέττα, ἔφθασε στὸ δεύτερο πάτωμα.

Δεύτερη σιδερένια πόρτα. Ἡ Νανέττα χτύπησε τρεῖς φορές, ὅπως ἔκανε πάντα, κ' ἡ γυναῖκα τοῦ Σιμόν βγήκε νὰ τῆς ἀνοίξῃ.

Μόλις ἔρριξε τὴν πρώτη ματιὰ μέσα ἡ Νανέττα δὲν μπόρεσε νὰ κρύψῃ τὴν ἀπογοητεύσή της.

— Πολὺ ἀργά! ἔκανε. Τὴν ἔχει πάρει κιάλας τὴν ἐφημερίδα.

Κ' ἔδειξε στὸ σύντροφό της τὸν Σιμόν, πού ἦταν βυθισμένος στὴν ἀνάγνωσή τῆς ἐφημερίδας του καὶ βρισκόταν καθισμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα, ἀκριβῶς μπροστὰ στὴν πόρτα τοῦ Δελφίνου.

— Τώρα τί θὰ κάνουμε; εἶπε ὁ κόμης Τουάρ με ἀπόγνωση.

Ἡ Νανέττα, κάνοντας πὼς ἔκοβε τὰ φυτίλια τῆς λάμπας, ἔσκυψε σ' αὐτὸ τοῦ καὶ τοῦ ψιθύρισε:

— Ἀνεβῆτε σ' αὐτὴ τὴν ξύλινη σκάλα, κάνετε ὅθιθεν πὼς συγυρίζετε τὸ φανάρι. Ἐχετε τὴν πλάτη σας γυρισμένη πρὸς τὴν πόρτα καὶ μὴν κουνίσατε καθόλου. Θὰ προσπαθῶ νὰ βρῶ τρόπο, ὥστε νὰ σηκωθῇ ὁ Σιμόν ἀπ' τὴ θέσῃ του.

Στάθηκε μιὰ στιγμὴ ὥς πού ν' ἀνέβῃ ὁ ψευτο-μπάμπρα-Ρεμῆς τὴ σκάλα, κ' ὕστερα ἔτρεξε μέσα στὴν κάμαρα.

Ὁ Σιμόν, βυθισμένος στὸ διάβασμα, μόλις σήκωσε τὰ μάτια του νὰ τὴν δῇ.

Ἡ μικρούλα τότε πῆγε κοντὰ στὸ τραπέζι καὶ τοποθέτησε με τρόπο μιὰ μπιτίλια με λάδι δίπλα στὸ δεσμοφύλακα τοῦ μικροῦ Λουδοβίκου. Ὑστερα,

κάνοντας τάχα πὼς ἔφαχνε με βία νὰ βρῇ κάτι μέσα στὸ πανέρι της, ἔσπρωξε με τὸν ἀγκώνα της τὴ μπιτίλια καὶ τὴν ἔκανε νὰ πέσῃ ἐπάνω στὸ Σιμόν. Ἐκεῖνος τινάχθηκε ἐπάνω μ' ἓνα πήδημα, καὶ ὅταν εἶδε τὰ ρούχα του καταλαδωμένα, ἔγινε ἔξαλλος.

— Βρωμοκόριτσο, πού νὰ σὲ πάρῃ ὁ διάβολος! οὐρλιαξε κυνηγώντας τὴ Νανέττα γιὰ νὰ τὴ δειρῇ. Μὲ τὴν ἀτσαμωσύνη σου μοῦ κατέστρεψες τὸ καινούριο μου παντελόνι. Θὰ μοῦ τὸ πληρώσῃς αὐτὸ. Στάσου καὶ νὰ ἰδῇς!

Καὶ λέγοντας αὐτά, ἔδωσε δύο δυνατοὺς μπάτσους στὴ Νανέττα πού τοὺς δέχτηκε χωρὶς νὰ βγάλῃ ἄχνα. Εἶπε μόνο με μισὴ φωνή:

— Μά, πολίτη, τί φταίω ἐγώ;

(Ἀκόλουθε!)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΤΑ ΟΡΦΑΝΑ

Ἐκεῖνο τ' ἀπόγευμα, ξεκινήσαμε νὰ πᾶμε νὰ ἰδοῦμε τὰ ὀρφανὰ. Βγήκαμε ἀπὸ τὴν πόλη, πέρασε στὰ χωράφια, πατήσαμε σὲ μαλακὸ χῶμα, ὅπου μόλις φύτρωναν τὰ τρυφερά στάρια, καὶ τέλος φτάσαμε σὲ μιὰ συρματοπλεγμένη περιοχὴ.

Τετράγωνο-τετράγωνο ἦταν κλεισμένα τὰ συρματοπλέγματα, καὶ μέσα ἔδοσαν ἡσυχά-ἡσυχά οἱ κοτούλες. Στὸ ἓνα τετράγωνο ἦταν ὅλες ἄσπρες σὰν τὸ χιόνι, λιγνὲς καὶ κομψές—ἔτσι ἦταν τὸ σόι τους. Στὸ ἄλλο τετράγωνο ἔδοσαν κάτι μεγάλες κοκκινωπές, πού περπατοῦσαν ἄχαρη σὰν πάπιες. Ἀλλή ράτσα, βλέπετε, κ' αὐτές. Πῶς κ' οἱ κοιλολόχρωμες, ντόπιες. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἔμοιαζαν αὐτὰ τὰ τετράγωνα σὰν βραγιές-βραγιές ἀπ' ἓνα μεγάλο περιθόλι, ὅπου ἦταν φυτεμένα χωριστὰ τ' ἄσπρα, χωριστὰ τὰ κόκκινα, χωριστὰ τὰ κίτρινα λουλούδια.

— Καὶ τὰ ὀρφανὰ; Ποῦ εἶναι τὰ ὀρφανὰ;

— Ἐδῶ. Πέραστε νὰ τὰ ἰδῇτε.

Βρεθήκαμε μπροστὰ σ' ἓνα τζαμωτὸ καὶ κοιτάξαμε μέσα. Ὡ, τὰ φτωχά, τὰ ὀρφανὰ κλωσσοπουλάκια! Τόσα δά, τουφίτσες-τουφίτσες ἀπὸ κίτρινο μπαμπάκι, μοναχὰ τους, ἔρημα, χωρὶς προστασία, χωρὶς ἱσκίο ἀπὸ μαννούλα. Στριμωμένα πολλὰ-πολλὰ μαζί, τῶνα κοντὰ σ' ἄλλο (μὲ μιὰ φουχτιά ἴσως πιάνει κανεὶς τέσσερα-πέντε μαζί), φωνάζουν ἀδιάκοπα κ' ἔλα μαζί, πιού-πιού, σὲ διάφορες φιλὲς φωνίτσες, σὰ νὰ ζητοῦνε—τί; Ὡ, αἰγούρα μιὰ μαννούλα, μιὰ ζεστή φτερούγα, ἓνα προστατευτικὸ καὶ γνώριμο κλου-κλού.

Μὰ ποῦ! τέτοια πράγματα δὲν τὰ γνώρισαν, μήτε θὰ τὰ γνωρίσουν αὐτὰ τὰ φτωχὰ κλωσσοπουλάκια, πού κοιτάζουν με τὰ μικρὰ χάντρινα ματάκια τους τρυγῶ, σὰ νὰ προσμένουν ἀπὸ κάπου νὰρ-

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΚΑ'.

Στὴν ἀρχή, τὰ κακόπαιδα τᾶβαλαν με τὴν καϊμένη τὴν οὐρά μου.

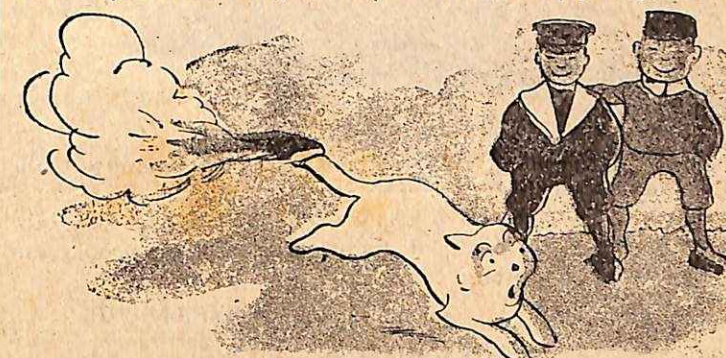
— Τί φουντωτὴ πού εἶναι! Τῆς βάζουμε φωτιά; Θὰ καὶ σὰν πυροτέχνημα!

Ἡ ἰδέα ἦταν τοῦ ἔξυπνου Γεώργου. Ὁ Πολύβιος ὅμως ἦταν ἐκεῖνος πού ἄλειψε τὴν ἄκρη τῆς οὐράς μου με λίγη βενζίνη, κ' ἔπειτα ἀναψε ἓνα σπύρτο καὶ τῆς ἔβαλε φωτιά.

Ἐγὼ ἐνόμισα πὼς τῶλεγον ἔτσι, σ' ἄστυα, καὶ δὲν εἶχα φοβηθεῖ καθόλου. Ἀμα ἐνοιώσα ὅμως τὸν πόνο τοῦ καψίματος, πετάχτηκα ἀπὸ τὰ χέρια

τους κ' ἄρχισα νὰ τρέχω σὰν τρελλός.

Εὐτυχῶς δὲν τᾶχασα κ' ὅλως-διόλου. Κάπου-ἐκεῖ εἶχα ἰδεῖ μιὰ μεγάλη πηλινὴ λεκάνη γεμάτη ἀπὸ βορὶνο νερό. Δὲν χάνω καιρό, τρέχω ἔτσι σ' αὐτήν.

βουτῶ μέσα στὸ γερὸ τὴν ἀναμμένη οὐρά μου καὶ τὴ σβύνω... ἄψε-αβύσε!

— Εἶδες ἐκεῖ ἔξυπνάδα; φώναξε με θαυμασμό ὁ Πολύβιος. Μπράβο, γατούλη! Ὡραία τὰ κατάφερες. Ἐλα-δὼ νὰ σὲ φιλήσω!

Ἐγὼ πάλι φάνηκα κουτός: Ἀντὶ νὰ τὸ σκάσω, πίστεψα στὸ θαυμασμὸ τοῦ Πολύβιου καὶ στάθηκα νὰ με ξαναπαίση γιὰ νὰ με φιλήσῃ γιὰ τὴν ἔξυπνάδα μου!

Πραγματικῶς, καὶ τὰ δυὸ παιδιά μοῦ ἔκανιν πολλὰ χάρδια καὶ καλοπιάσματα. Μοῦ περιποιήθηκαν μάλιστα καὶ τὴν οὐρά μου πού μ' ἔτσουζε φοβερά. Ἀλλὰ κ' αὐτὰ ἦταν γιὰ νὰ με ἀποκοιμίσουν. Μιὰ στιγμὴ, ὁ Γεώργος μπήκε στὸ σπιτάκι του. Καὶ σὲ λίγο γύρισε μ' ἓνα τενεκὲς δεμένο με σπάγγο, πού με τὴ βοήθεια τοῦ φίλου του, τὸν ἔδεσε στὴν οὐρά μου!

Κατάλαβα τὸ καινούριο παιχνίδι κ' ἀντιστάθηκα ὅσο μπόρεσα. Μὰ τοῦ κάκου: ὁ τενεκὲς δέθηκε στὴν οὐρά μου σφιχτὰ καὶ στερεά. Κ' ὅταν ξέφυγα ἀπ' τὰ χέρια τους κ' ἄρχισα νὰ τρέχω, γιὰ νὰ γλυτώσω, ὁ τενεκὲς, χτυπώντας ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἔκανε τέτοιους κρότους, πού ξεκουφάθηκα, παραξάλιστηκα, κατατομάξα καὶ δὲν ἤξερα πᾶ τί νὰ κάμω. Ἐμένα, πού τᾶβγαλα πέρα σὲ τόσες δύσκολες περιστάσεις, με νίκησε ἓνας παλιοτενεκὲς δεμένος στὴν οὐρά μου! Μὰ ἦταν, βλέπετε, ἡ πρώτη φορὰ πού τὸ πάθαινα. Καὶ δὲν ἤξερα νὰ κάνω ἄλλο παρὰ νὰ τρέχω ἀλαλιασμένος. Ποῦ πῆγαινα; τί περιμένα; ποῖος νὰ με γλύτωνε; Ἡ τύχη μόνο.

Πολλὲς φορές εἶχα ἰδεῖ σκύλους με τενεκὲ στὴν οὐρά, καὶ γελοῦσα μαζί τους πού ἔτρεχαν κ' οὐρλιαζαν σὰ νὰ τοὺς κυνηγοῦσαν θεοῖά. «Τί κουτοί! ἔ-

λεγα. Δὲν στέκονται, νὰ κόψουν τὸ σπάγγο με τὰ δόντια τους καὶ νὰ γλυτώσουν;». Ἀλλὰ νὰ πού αὐτὸ πού ἔλεγα γιὰ τοὺς σκύλους, δὲν εἶχα τώρα μυαλὸ νὰ τὸ κάμω γιὰ τὸν ἐαυτὸ μου, κ' ἔξακολουθοῦσα νὰ τρέχω κ' ἐγώ, νὰ τρέχω καὶ νὰ νιαουρίζω σὰ νὰ με κυνηγοῦσαν θεοῖά!

Εἶχα ὅμως τύχη. Κα-

ΑΝΘΙΣΜΕΝΗ ΜΥΓΔΑΛΙΑ

Ἀνθισμένη μυγδαλιά με τὰ φράτα σου κλαδιά, ἓνας ἄνεμος σὲ δέρονε καὶ, πρὶν γίνουνε καρποί, ἔξφυλλα στὴ νύχτα αὐτὴ λυσσασμένος σοῦ τὰ πέργει.

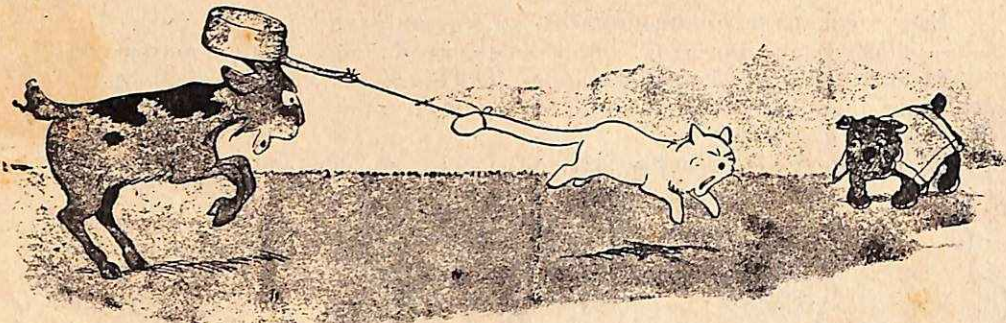
Μιὰ νικηλίδα σὲ φρουρεῖ σιδερένια κ' αὐστηρὴ ἀπ' τῆς λευτεριάς τὸν κάμπο, κ' εἰμ' ἀδύνατη πολὺ, τῆς συμπαθείας τὸ φίλι νὰ σοῦ φέρω, νᾶμπω.

Μοιάζεις με μιὰ εὐγενικὴ πού βογγᾷ σὲ φυλακὴ καὶ στενάζει νύφη, πού πληγώνουν αἰχμηρὰ ἀπὸ ξήλεια τοῦ βοριά. Ἀτσαλένια ξίφη.

Μυγδαλιά, παρθένα ἀγνή, ἢ σχισμένη σου φωνὴ ὅπου πάω με φτάνει, κ' ἓνα ἀνθάκι σου ὥς ἐδῶ ἄσπρο φτάνει, «σάγαπῶ» νὰ μοῦ πῇ καὶ νὰ με ράνη.

ΡΙΤΑ Ν. ΜΠΟΥΜΗ

δὼς ἔτρεχα μὲ μεγάλα πηδήματα, ὁ τενεκὲς μου σηκωνόταν ψηλὰ καὶ ξανάπεφτε. Μιά στιγμή λοιπὸν ποὺ εἶχε σηκωθεί, ξανάπεσε — ποὺ νομίζετε! — στὰ κέρατα ἐνὸς τράγου ποὺ βρέθηκε στὸ δρόμο μου. Ἀλλὰ ὁ τενεκὲς μου δὲν ἦταν παρὰ μιὰ κατσαρόλα, ποὺ σφηνώθηκε στὰ κέρατα τοῦ τράγου κι' ἔμεινε κεῖ.

Ὁ τράγος δὲν κουνήθηκε σχεδὸν ἀπὸ τὴ θέση του. Ἐγὼ ἐξακολούθησα νὰ τρέχω μὲ τὴν ἴδια ὁρμή. Φυσικὰ ὁ σπάγγος τεντώθηκε, τεντώθηκε, καὶ στὸ τέλος κόπηκε στὴ μέση. Ὁ τενεκὲς ἔμεινε στὸ κεφάλι τοῦ τράγου σὰν καπέλλο. Κι' ἐγὼ, ἐλεύθερος πιά, στάθηκα κοντὰ σ' ἕνα μικρὸ σκύλο μ' ἐπανωφόρι, ποὺ εἶχε παρακολουθήσει ὅλη αὐτὴ τὴ σκηνή.

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Εἰσόδημα ἐτήσιο, εἴκοσι λίρες· δαπάνη, εἴκοσι λίρες παρὰ ἕνα σελλίνι· ἀποτέλεσμα: εὐτυχία! Εἰσόδημα ἐτήσιο, εἴκοσι λίρες· δαπάνη, εἴκοσι λίρες καὶ ἕνα σελλίνι· ἀποτέλεσμα: δύστυχία!

Ἐγὼ τὸν εὐχαρίστησα γιὰ τὶς συμβουλές του, ἀν καὶ ἀπὸ μέσα μου ρωτοῦσα πῶς δὲν εἶχε κατορθώσει, νὰ τὶς ἐφαρμόσω κι' ὁ ἴδιος κι' ἀποχαιρέτησα μὲ πολλὴ συγκίνηση τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, ποὺ ἦταν γιὰ μένα ἡ δεύτερη οἰκσγένεια σ' αὐτὴ τὴ θλιθερὴ ἐποχὴ τῆς ζωῆς μου. Μαζί μου τοὺς ἀποχαιρέτησε κι' ἡ φτωχὴ ὀρφανούλα ποὺ εἶχαν γιὰ ὑπηρέτρια. Ἐκείνη θὰ πῆγαινε νὰ συνεχίσῃ τὴ ζωὴ τῆς σὲ κάποιο φτωχικὸ ὀρφανοτροφεῖο, κι' ἐγὼ στὴ θλιθερὴ ἀποθήκη τοῦ οἴκου «Μύρτον καὶ Γκρίμπυ».

Ἀλλὰ ὄχι! Ἡ ψυχὴ μου εἶχε ἐπαναστατήσει πιά καὶ δὲν εἶχα καμμιὰ ὀρεξὴ νὰ ἐξακολουθήσω αὐτὴ τὴν ἀθλια ζωὴ. Εἶχα ἀπόφαση νὰ φύγω, μ' ἕναν ὅποιονδήποτε τρόπο, καὶ νὰ πᾶω νὰ βρῶ — ποῖον νομίζετε; Τὸ μόνον συγγενὴ ποὺ μοῦ μείνειε στὸν κόσμον, τὴ γριὰ θεῖα μου, τὴ μὴς Μπέτσου, ποὺ εἶχα ἀκούσει μόνον τὴν ἱστορία τῆς, χωρὶς νὰ τὴν ἔχω δεῖ ποτέ στὰ μάτια μου.

Θὰ πῆγαινα λοιπὸν σ' αὐτή, θὰ τῆς διηγόμουν τὴν ἱστορία μου καὶ θὰ τῆς ζητοῦσα τὴν προστασία τῆς.

Αὐτὴ τὴ σκέψη τὴ στριφογύριζα πολὺν καιρὸ στὸ μυαλό μου, ἰδίως τὶς νύχτες ποὺ ἔπεφτα νὰ κοιμηθῶ.

Δὲν ἤξερα ὅμως καθόλου σὲ ποιὸ σημεῖο τῆς οἰκουμένης κατοικοῦσε ἡ μὴς Μπέτσου. Ἐγραψα ἕνα μεγάλο γράμμα

στὴν Πέγκοττι καὶ τὴ ρωτοῦσα, τάχα στὴν τύχη, ἀν θυμόταν ποὺ ἔμεινε ἡ θεῖα μου, γιὰτι ἀκουσα νὰ λένε, τῆς ἔγραψα, γιὰ κάποια κυρία ποὺ κατοικοῦσε σ' ἕνα μέρος (ἔγραψα ὅποιον μοῦρθε στὸ νοῦ) καὶ φανταζόμουν πῶς θὰ ἦταν ἡ θεῖα μου.

Τῆς ἔγραψα ἀκόμη ὅτι εἶχα ἀνάγκη ἀπὸ μερικὰ χρήματα, μισὴ γουίνεα, καὶ τὴν παρακαλοῦσα νὰ μοῦ τὰ δανείσει. Ἀργότερα, τῆς ἔγραψα, θὰ τῆς τὰ δινὰ πίσω καὶ θὰ τῆς ἐξηγοῦσα τὸ λόγο, ποὺ μ' ἔκαμε νὰ τῆς τὰ ζητήσω.

Ἡ ἀπάντησή τῆς Πέγκοττι ἦρθε γρήγορα, γεμάτη ὅπως πάντα ἀγάπη κι' ἀφοσίωση. Μοῦστελνε τὰ χρήματα (φανταζόμην μὲ πόση λύπη θὰ τὰ βγαλε ἀπὸ τὸ κρυφὸ του σεντούκι ὁ Μπαρκλὴς) καὶ μοῦ γράφει ὅτι ἡ μὴς Μπέτσου κατοικοῦσε κοντὰ στὸ Δοῦδρο. Ὅχι μέσα στὸ Δοῦδρο, ἀλλ' ἀπὲξω, σὲ κάποιο προάστειο. Ρώτησα κάποιον ἐργάτη τοῦ μαγαζιοῦ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι ὅλα τὰ προάστεια τοῦ Δοῦδρου ἦταν κοντὰ τὸ ἕνα στ' ἄλλο. Ἡ πληροφορία αὕτη μοῦ φάνηκε ἀρκετὴ κι' ἀποφάσισα νὰ φύγω στὸ τέλος τῆς ἑβδομάδας.

Ἦμουν ἕνας πολὺ τίμιος ἀνθρωπάκος καὶ δὲν ἤθελα μὲ κανέναν τρόπο νὰ ἀφίσω κακὸ ὄνομα στὸ κατὰστημα Μύρτον καὶ Γκρίμπυ. Θεώρησα χρέος μου λοιπὸν νὰ μείνω ὡς τὸ Σάββατο τὸ βράδυ καὶ νὰ μὴν παρουσιασθῶ στὸ γραφεῖο νὰ πάρω τὸ μισθὸ τῆς ἑβδομάδας, γιὰτι μοῦ τὸν εἶχαν προκαταβάλει. Γι' αὐτὸ ἄλλως-τε εἶχα δανειστεῖ τὰ χρήματα τῆς Πέγκοττι, γιὰ νὰ ἔχω τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ.

Τὸ Σάββατόβραδο λοιπὸν, ὅταν μαζεύτηκαμε ὅλοι στὸ λογιστήριο γιὰ μισθὸ,

ἔσφιξα τὸ χέρι τοῦ Μικ Βάλκερ καὶ τὸν παρακάλεσα, ὅταν ἔρθε ἡ σειρά μου, νὰ πεῖ στὸν κ. Κινιὸν ὅτι ἔφευγα. Ἐσφίξα ὕστερα τὸ χέρι καὶ τοῦ Πατάτα, κι' ἔφυγα.

Ἐπιασα κι' ἔγραψα πάνω σὲ μιὰ κάρτα: «Κύριον Δαυὶδ, Δοῦδρο» γιὰ νὰ τὴν κολήσω πάνω στὴ βαλίτσα μου. Τὴν ἔβαλα στὴν τσέπη μου καὶ ξεκίνησα γιὰ τὸ δωμάτιό μου. Στὸ δρόμο κοίταξα μήπως βρῶ κανέναν ἀνθρωπο γιὰ νὰ μοῦ κουβαλήσῃ τὴ βαλίτσα μου στὸ σταθμὸ τοῦ λεωφορείου.

Σὲ λίγο εἶδα ἕνα καροτσάκι ποὺ τᾶ-σερνε ἕνας γάϊδαρος καὶ τ' ὀδηγοῦσε ἕνας νέος μὲ μακρυὰ ποδιάρια. Τὸν κοίταξα καθὼς περνοῦσα καὶ κείνος παραξενεύτηκε καὶ μοῦ εἶπε:

— Τί με κοιτᾶς; Γιὰ νὰ με γνωρίσεις;

— Μὲ συγχωρεῖς, τοῦ εἶπα, δὲν ἤθε-

λα νὰ σ' ἐνοχλήσω, ἀλλὰ νὰ σ' ἐρωτήσω ἀν μπορεῖς ν' ἀναλάβεις μιὰ δουλειά.

— Τί δουλειά;

— Νὰ πᾶς μιὰ βαλίτσα.

— Τί βαλίτσα;

— Τὴ δική μου. Τὴν ἔχω σ' ἐνὸς σπ. τι στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου αὐτοῦ. Τὴν πᾶς μ' ἔξη πέννες στὸ γραφεῖο τοῦ λεωφορείου τοῦ Δοῦδρου;

— Ἐξή πέννες λίγα εἶναι, ἀλλὰ δὲν περάζει.

Κι' ἀμέσως ἔστριψε τὸ γάϊδαρό του πρὸς τὴ διεύθυνση ποὺ τοῦ δειξά, κι' ἔφυγε τρεχάλα, ἐνῶ ἐγὼ τὸν κυνηγοῦσα λαχανιάζοντας.

Ἦταν ἕνα παιδί γεμάτο αὐθάδεια, καὶ καθὼς μιλοῦσε, μασοῦσε ἕνα κομμάτι ἄχυρο. Ἀλλὰ ἡ συμφωνία εἶχε γίνῃ τῶρα πιά καὶ δὲ μπορούσα νὰ τὴν ἀνακαλέσω.

Ἀνέδηκε στὸ δωμάτιό μου, φορτωθῆκε τὴ βαλίτσα μου καὶ τὴν κατέβασε στὸ κάρρο του. Ὅταν ἐτοιμαζόταν νὰ ξεκινήσει, τὸν παρακάλεσα νὰ σταθεῖ στὶς φυλακές, γιὰ νὰ ἰδῶ ἀν εἶχαν φύγει οἱ Μικάμπερ. Ἀμέσως ἐκείνος κτύπησε τὸ ζῶο του καὶ ξεκίνησε μ' ὅλη του τὴ γρηγοράδα, ἐνῶ ἐγὼ ἄρχισα πάλι νὰ τὸν κυνηγῶ μ' ὅλα μου τὰ δυνατά, ὡς ποὺ τὸν πρόφτασα σταματημένον μπροστὰ στὶς φυλακές.

Ἦμουν κατακόκκινος καὶ γεμάτος φούρκα. Ἐβγαλα ἀπὸ τὴν τσέπη μου τὴν κάρτα γιὰ νὰ τὴν κολήσω στὴ βαλίτσα μου, ἀλλὰ τότε πετάχτηκε καὶ τὸ χρυσὸ νόμισμα ποὺ μοῦχε στείλει ἡ Πέγκοττι, δηλαδὴ ὁλόκληρη ἡ περιουσία μου, κι' ἔπεσε σὲ χῶμα. Τὸ σήκωσα καὶ γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια τὸ βάλω μέσα στὸ στόμα μου.

Καθὼς λοιπὸν ἔσκυβα νὰ κολήσω τὴν κάρτα, μοῦρχεται μιὰ γροθιά στὸ στήθος καὶ τὸ νόμισμά μου πετάγεται ἀπὸ τὸ στόμα μου στὸ χέρι τοῦ νέου.

— Ἔτσι ἔ; φώναξε ὁ ἄθλιος ἐκείνος. Ἐχεις κλέψει λεφτὰ καὶ πᾶς νὰ τὰ σκά-

σης; Ἐμπρός, ἔλα στὸ τμήμα, μικρὲ λωποδύτη!

Καὶ μ' ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό.

— Δός μου τὰ λεφτά μου, φώναξα ἐγὼ τρομαγμένος, κι' ἄσε με ἡσυχο!

— Νὰ σ' ἀφίσω ἡσυχο, ἔ; Ἐλα στὸ τμήμα, ν' ἀποδείξεις πῶς τὰ λεφτά εἶναι δικὰ σου!

— Δός μου τὴ βαλίτσα μου καὶ τὰ λεφτά μου! φώναξα ἐγὼ καὶ μ' ἐπιασαν τὰ δάκρυα.

Ὁ νέος ὅμως φώναξε ὁλοένα: «στὸ τμήμα, στὸ τμήμα!» καὶ μὲ τραβοῦσε ἀπ' τὸ γαιὰ ὄλο καὶ πιὸ κοντὰ στὸ γάϊδαρό του (τί εὐχή, γιὰ δικαστὴ τὸν εἶχε περάσει τὸ γάϊδαρό του;) λέγοντάς μου πῶς θὰ μ' ἔχωνε στὴ φυλακή.

Ἐφηνικά ὅμως ἄλλαξε γνώμη, πήδησε στὸ κάρρο του, κάθῃτε πάνω στὴ βαλίτσα μου καὶ ξεκίνησε πάλι μ' ὅλη του τὴ γρηγοράδα, φωνάζοντας:

— Πᾶω στὴν ἀστυνομία, νὰ σοῦ δείξω ἐγὼ!

Ἐτρεξα ὅσο μπορούσα, μὰ τὰ πόδια μου κόπηκαν καὶ ἡ ἀνάσα μου σάπηκε. Νὰ φωνάξω βοήθεια δὲν εἶχα τὸ θάρρος καὶ πολεμοῦσα μονάχα νὰ τὸν φτάσω. Πότε τὸν ἐβλεπα, πότε τὸν ἔχανα καὶ μέσα στὸ τρελλό μου τρέξιμο, ἔπεφτα πάνω στοὺς διαβάτες καὶ κάθε στιγμή κινδύνευα νὰ με πατήσουν τ' ἀμάξια.

Ἐπιτέλους, ἀποκατωμένος πιά κι' ἐξαντλημένος ὡς τὸ ἀπροχώρητο, ἄφισα μὲ ἀπελπισία τὸν καρροτσάκι νὰ μοῦ πάρει τὴ βαλίτσα καὶ τὰ λεφτά μου καὶ μὲ τὰ μάτια γεμάτα δάκρυα, πῆρα δίχως νὰ σταματήσω, τὸ δρόμο τοῦ Γκρίνουϊτς, ποὺ, καθὼς εἶχα ἀκούσει βρισκόταν στὸ δρόμο τοῦ Δοῦδρου.

Ἔτσι ξεκινούσα γιὰ νὰ βρῶ τὴ θεῖα μου, τὴ μὴς Μπέτσου, τόσο φτωχὴ, ὅσο ἦμουν τὴ στιγμή ποὺ εἶχα γεννηθεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Πῶς ἔφερα νὰ ἐκτελῶ τὶς ἀποφάσεις μου

Τὴ στιγμή ποὺ σταμάτησα τὸ κυνήγημα τοῦ κάρρου, βέβαια εἶχα στὸ νοῦ μου ἀμυδρά τὴν ἰδέα νὰ ξεκινήσω γιὰ τὸ Δοῦδρο μὲ τὰ πόδια μου. Μὰ γρήγορα ἀναγκάστηκα νὰ καθίσω στὸ κατώφλι μιᾶς πόρτας γιὰ νὰ ξανακάνω, γιὰτι ἦμουν πολὺ λαχανιασμένος.

Νύχτωνε. Ἀκουσα ἕνα ρολοὶ νὰ χτυπάει δέκα, ἀλλὰ ἦταν καλοκαίρι καὶ ἡ ὥρα ἦταν ἀκόμη ζεστή. Ὅταν ξανάσανα λιγάκι καὶ μοῦ πέρασε τὸ λαχάνισμα, σηκώθηκα καὶ πῆρα πάλι τὸ δρόμο τοῦ Γκρίνουϊτς. Οὔτε στιγμή δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ γυρίσω πίσω. Δὲ θὰ τᾶκανα οὔτε κι' ἀν μ' ἐπιανε στὸ δρόμο ἡ χειρότερη χιονοθύελλα.

Εἶχα στὴν τσέπη μου τρία σολδιά— δὲν ἔφερα κι' ἐγὼ πῶς βρέθηκαν στὴν τσέπη μου. Ἀρχισα νὰ συλλογίζομαι ὅτι ἴσως θὰ δημοσίευαν σὲ λίγες μέρες οἱ ἐφημερίδες, ὅτι μὲ βρήκαν πεθαμένο κάτω ἀπ' ἕνα φράχτη, καὶ ἡ διάθε-

σή μου δὲν ἦταν βέβαια διόλου χαρούμενη.

Ὅσο προχωροῦσα. Σὲ μιὰ στιγμή πέρασα κοντὰ ἀπ' ἕνα μαγαζάκι, ὅπου εἶδα τὴν ἀκόλουθὴ ἐπιγραφή: «Ἀγοράζονται παλαιὰ ρούχα, παπούτσια καὶ ἄλλα εἶδη». Ὁ μαγαζάτορας καθόταν στὴν πόρτα του μὲ τὰ μανικοπουκάμισα καὶ μὲ τὴν πίπα του στὸ στόμα.

Κάμποσα σακκάκια καὶ πανταλόνια ἦταν κρεμασμένα ἀπὸ τὸ ταβάνι καὶ φωτιζόνταν ἀπὸ ἕνα νυσταγμένο κερί. ἔτσι ποὺ ὁ ἀνθρωπος αὐτὸς ἔμοιαζε μὲ κανέναν κακοῦργο, ποὺ σκότωσε ἀπὸ ἐκδίκηση τοὺς ἐχθρούς του καὶ τοὺς εἶχε κρεμασμένους ἐκεῖ, στὸ σκοτάδι.

Στὸ σπῆτι τῶν Μικάμπερ εἶχα μάθει ὅτι οἱ παλαισπῶλες εἶναι οἱ σωτήρες σὲ δύσκολες ὥρες. Χώθηκα λοιπὸν σ' ἕνα παράμερο δρομάκι, ἔβγαλα τὸ γιλέκο μου, τὸ διπλώσα προσεχτικὰ κάτω ἀπὸ τὴν μασχάλη μου καὶ παρουσιάστηκα στὴν πόρτα τοῦ μαγαζιοῦ.

— Κύριε, εἶπα σι' ἀφεντικό, ἔχω νὰ σᾶς πουλήσω σὲ λογικὴ τιμὴ αὐτὸ τὸ γιλέκο. Σᾶς κάνει;

Ὁ κ. Δόλομπτ (αὐτὸ τὸνομα διάβασα στὴν ἐπιγραφή) πῆρε τὸ γιλέκο, ἀκούμπησε τὴν πίπα του στὴν πόρτα καὶ μῆθε σὲ μιὰ μαγαζί, ὅπου τὸν ἀκολούθησα κι' ἐγὼ. Ἐκεῖ ξεφτυλίωσε τὸ κερί, ἀπλώσε τὸ γιλέκο μου σ' ἕνα τραπέζι καὶ τὸ ἐξέτασε προσεχτικὰ. Ὑστερα τὸ ζύγωσε στὸ φῶς γιὰ νὰ τὸ ἰδεῖ καλύτερα, καὶ στὸ τέλος μοῦ εἶπε:

— Τί γυρεύετε γι' αὐτὸ τὸ γιλέκο;

— Ἐσεῖς ξέρετε, καλύτερ' ἀπὸ μένα, κύριε, τί ἀξίζει, ἀπάντησα ἐγὼ ταπεινά.

— Ὅχι, ἀπάντησε ὁ παλαισπῶλης, ἐγὼ ἀγοράζω αὐτὴ τὴ στιγμή, δὲν πουλῶ. Ἄν πουλοῦσα, θὰ σᾶς ἔλεγα, τόσο γυρεύω. Τώρα πουλάτε σεῖς, πῆτε μου λοιπὸν, τί γυρεύετε;

— Σαρὰντα σολδιά, εἶναι καλὰ; ρώτησα ἐγὼ δειλὰ-δειλὰ, ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο δισταγμό.

Ὁ κ. Δόλομπτ τύλιξε πάλι τὸ γιλέκο μου καὶ μοῦ τᾶδωσε πίσω:

— Δὲ μπορῶ νὰ πετῶ στὸ δρόμο τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν μου, εἶπε. Καὶ εἴκοσι σολδιά νὰ μοῦ γυρεύατε, πάλι ζημιώνομαι.

Τί ἔπρεπε νὰ κάμω; Βέβαια δὲν εἶχα τὸ δικαίωμα νὰ τὸν βάλω νὰ πετάξῃ τὸ ψωμί τῶν παιδιῶν του στὸ δρόμο. Ἀλλὰ λωστε κι' ἡ ἀνάγκη μου ἦταν μεγάλη κι' ἀναγκάστηκα νὰ δεχθῶ τὴν τιμὴ τῶν εἴκοσι σολδιῶν.

Ὁ παλαισπῶλης μοῦ τᾶδωσε μουρμουρίζοντας καὶ βγήκα ἀπὸ τὸ μαγαζὶ χωρὶς γιλέκο, ἀλλὰ μὲ εἴκοσι σολδιά περισσότερα στὴν τσέπη. Κούμπωσα καλὰ τὸ σακκάκι μου καὶ ἔτσι κανεὶς δὲ μπορούσε νὰ καταλάβῃ ὅτι δὲ φοροῦσα γιλέκο.

Ἀλήθεια, τᾶξερα ὅτι σὲ λίγο καὶ τὸ

σακκάκι μου θὰ πῆγαινε νὰ βρεῖ τὸ γιλέκο μου, καὶ θὰ ἦμουν εὐχαριστημένος ἀν κατόρθωνα νὰ φτάσω στὸ Δοῦδρο μὲ τὸ παντελόνι μου καὶ μὲ τὸ πουκάμισο.

Εἶχα ἐτοιμάσει τὸ σχέδιό μου πῶς νὰ περάσω τὴ νύχτα. Λογάριαζα νὰ πλαγιάσω κοντὰ στὸν τοῖχο τῆς «Σχολῆς Σά-λεμ», τοῦ παλ.οῦ μου σχολείου δηλαδὴ, σὲ μιὰ γωνιά ποὺ τὴν ἤξερα εἰς ἦσαν ἀσφαλισμένη ἀπὸ τὸν ἀέρα. Φανταζόμουν ὅτι θὰ ἦταν σὰ νὰ εἶχα τὴ συντροφιά τῶν παλιῶν μου συμμαθητῶν, κι' ὅτι δὲ θὰ ἦταν δυσάρεστο νὰ αἰσθάνομαι τὸν ἑαυτό μου τόσο κοντὰ στὸ θάλαμο ἐκεῖνο, ὅπου ἄλλοτε διηγόμουν τίς ἱστορίες μου στὸ Στίρφορντ καὶ στοὺς ἄλλους, τὴ στιγμή μάλιστα ποὺ οἱ συμμαθητές μου δὲ θᾶξεραν ὅτι ὁ «μικρὸς Κόππερφηλδ» ἦταν ξαπλωμένος ἀπ' ἔξω καὶ ξενοχτοῦσε κάτω ἀπὸ τ' ἀστέρια τοῦ Θεοῦ.

Ἐφτασα λοιπὸν στὸ παλιὸ μου σχολεῖο, κατὰκοπος ἀπὸ τὸ δρόμο, βρήκα τὴ γωνιά τοῦ τοῖχου καὶ ξαπλώθηκα ἐκεῖ, ἀφοῦ τριγύρισα τὸν τοῖχο καὶ κοίταξα ὅλα τὰ παράθυρα, ὅπου βασιλευε βαθεῖα σιγή. Δὲ θὰ ἔξεχάσω λοιπὸν ποτέ πόσο βαθεῖα μοναξιά ἐνοιῶσα, ὅταν ξαπλώθηκα κατὰ γῆς, μὲ δίχως ἄλλο σκέπασμα ἀπὸ πάνω μου, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν οὐρανὸ.

Ἐφτασε ὁ ὕπνος, κατέβηκε στὰ μάτια μου, ὅπως κατέβηκε ἐκεῖνο τὸ ἴδιο βράδυ πάνω σὲ τόσα ἄλλα πλάσματα ἔρημα ὅπως ἐγὼ, πάνω σ' ὅλους ἐκείνους, ποὺ ὁ κόσμος τοὺς ἔχει κλεισμένη τὴν πόρτα καὶ ποὺ τοὺς κυνηγοῦνε τὰ σκυλιὰ σὰν ἀπόκληρους.

Ὁνειρεύτηκα ὅτι ἦμουν ξαπλωμένος στὸ κρεβάτι μου στὸ σχολεῖο, καὶ μιλοῦσα μὲ τοὺς συμμαθητές μου. Ὑστερα ξύπνησα καὶ βρέθηκα καθιστὸς καὶ ψιθύρισα τὸνομα τοῦ Στίρφορντ καὶ κοίταξα μ' ἐκπληξὴ τᾶστέρια ποὺ ἦταν ἀπὸ πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μου. Ὅταν ἦρθα στὸν ἑαυτὸ μου καὶ συλλογίστηκα ὅτι κοιμόμουν τὴν ὥρα αὕτη στὸ ὑπαίθριο μοναχός μου, αἰσθάνθηκα ἀλλόκοτο φόβο καί, δίχως νὰ ξέρω γιὰτι, σηκώθηκα ἀμέσως κι' ἄρχισα νὰ περπατῶ.

Ὅσο τᾶστέρια χλωμιάζαν σιγά-σιγά καὶ μιὰ ἐλαφρὴ χλωμάδα στὸν οὐρανὸ προμηνόσε τὴ χαρὰν. Αὐτὸ μοῦδωσε θάρρος, καὶ ἐπειδὴ ἦμουν ἀκόμα πολὺ κουρασμένος, ξαναπλάγιασα στὴ γωνιά μου κι' ἀποκοιμήθηκα πάλι, μ' ὄλο ποὺ αἰσθάνομαι διαπεραστικὸ κρύο στὸ κορμί μου.

Ἐπιτέλους, οἱ ἀχτίτες τοῦ ἡλίου καὶ τὸ κουδούνι, ποὺ χτυποῦσε στοὺς μαθητές τοῦ σχολείου «ἐγερτήριο», μὲ ξύπνησαν.

Ἀν ἤξερα ἐκείνη τὴν ὥρα ὅτι ὁ Στίρφορντ ἦταν ἀκόμη στὸ Σχολεῖο, θὰ τριγυρνοῦσα ἐκεῖ-κοντα γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὸν ἰδῶ.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΝΤΙΟ, ΠΑΙΔΙ ΜΟΥ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

Μαριάνθη: — "Όχι, κι' αυτά δὲ σοῦ λέω. Μ' ἄλλο εἶναι τὸ μαράζι, πού μοῦ τρώει τὰ σωθικά. Τῇ Σμύρῃ τῇ χάσα-με, τίποτα δὲν μπορεῖ νὰ γίνη πιά. 'Ο ἄντρας μου πέθανε, κανένας δὲ θὰ τὸν σηκώσει ἀπὸ τὸ μνήμα του. 'Αλλὰ τὸ παιδί μου... τὸ μικρούλι μου, αὐτὸ δὲν τὸ σκότωσαν, ὑπάρχει, μὰ γιὰ μένα εἶναι χαμένο γιὰ πάντα... γιὰ πάντα... (Σταματᾷ συγνινημένη.)

Ἐρατώ: — Τί μοῦ λές, καλέ, ἔχασες τὸ παιδί σου, ἐκεῖ στὸ χαλασμό; ('Η Μαριάνθη σιγοκλαίει καὶ νεύει «ναί»). Μὰ πὼς στάθηκε τὸ πράμμα, γιὰ λέγε μου.

Μαριάνθη: — "Ω, μὰ εἶναι δάκερη ἱστορία. Θάχης καὶ δουλειά.

Ἐρατώ: — Δουλειά; "Α μπα, αὐτὴ τὴν ὥρα ὄχι. Τ' ἀφεντικά πλαγιάσανε, ἡ μαγέρισσα μὲ τὴν πρώτη καμαριέρα ἔχουν τώρα δουλειά. 'Εγὼ κι' ἡ μικρή τ' ἀπόγευμα...

Μαριάνθη: — Ἐέχασα ἀγκαλὰ πὼς ἐδῶθεσ οἱ δοῦλοι εἶναι πιότεροι ἀπὸ τ' ἀφεντικά! Κάτσε κι' ἀκούγε τὸ λοιπόν. "Ας σοῦ πῶ κι' ἐσένα τὴν ἱστορία... ποῖος ξέρει; Κάποτε ἴσως νὰ μοῦ βγῇ σὲ καλὸ. Μὴ βλέπεις πού ράβω καὶ μιλάω. 'Εχω συνειθίσει ἐγὼ καὶ τίς δυὸ δουλειὲς μαζί, καμμιά φορὰ κἀνω καὶ τρίτη: κλαίω...

Ἐρατώ: — Θὰ θυμᾶσαι τὸ παιδάκι σου, ἔ; Μὰ πὼς τόχασες, καί-μένη;

Μαριάνθη, παύει γιὰ λίγο τὸ ράψιμο, μὲ τὰ μάτια στητὰ σ' ἓνα ὀριζόμενο σημεῖο, μὲ ραγισμένη φωνή: — Μιὰ φριχτὴ νυχτιά τῆς Σμύρνης. 'Οπὼς ἔλεγε κι' ἡ μικρή, Τσέτες, πυρκαγιές, σφαγές, κακὸ μεγάλο. Πῆρα τὰ δυὸ μου κοριτσάκια ἀγκαλιά, τὸνα τριῶν χρόνων, τ' ἄλλο ἐνάμισο, καὶ σὰν τῇ λωλῇ ἔτρεχα στοὺς δρόμους. Καμμιά φορὰ νόχτωσε. Εἶδα μπρός μου ἓνα μεγάλο περβόλι σκοτεινὸ. Χώθηκε μέσα. "Ἦξερα, οἱ Τούρκοι δύσκολα ἔμπαιναν στὰ ἑλληνικά κοιμητήρια... τόσοι σταυροί, τόσοι ἄσπροι σταυροὶ τοὺς τρώμαζαν.

Ἐρατώ: — Καὶ δὲ φοβήθηκες τοὺς πεθαμένους, καλέ;...

Μαριάνθη, μ' ἓνα μικρὸ γέλιο: — "Ω, τοὺς πεθαμένους! Τί πιότερο κακὸ νὰ μοῦ κἀνουν οἱ πεθαμένοι ἀπ' τοὺς ζωντανούς; Κρύφτηκα λοιπόν.

Ἐρατώ: — 'Ανάμεσα στοὺς τάφους, ἔ; μὰ πὼς μπόρεσες, καί-μένη!... 'Εγὼ τρέμω μόνο πού τὸ συλλογιέμαι... νόχτω ὥρα.

Μαριάνθη: — Κι' ὁμως τότες, στὴ

φρίκη, ἦταν ἓνα τόσο καλόβολο καταφύ-γιο τὸ κοιμητήρι! Πλήθος γυναικόπαιδα ἦταν κρυμμένα πίσω ἀπ' τίς ἄσπρες πλάκες, στὲς γλάστρες μὲ τὰ ψηλὰ φυτὰ, τὰ θαμνίσια.

Ἐρατώ: — Κι' ἔμεινες πολλὴ ὥρα ἐκεῖ;

Μαριάνθη: — 'Αμέ; Τρεῖς μέρες!

Ἐρατώ: — 'Αχαχούχα! Χαρὰ στὸ κουράγιο σου!

ΣΚΗΝΗ Γ'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ, μπαίνει ἡ ΜΑΡΙΝΑ

Μαρίνα: — Καλὲ δῶ 'σαι, 'Ερατώ; Τί ἔγινε καλέ, κι' ἡ μαγέρισσα γκρινιά-ζει; 'Ελα καὶ σὲ θέλει.

Ἐρατώ: — 'Αστην κι' ἄς γκρινιάζει. Σὰν τῆς ἀρέσει. Στάσου καὶ μοῦ διηγέ-ται κάτι ἢ κ. Μαριάνθη ποῦναι νὰ τρα-βᾷς τὰ μαλλιά σου... πῶ, πῶ, τί τρά-βηξε ἡ δύστυχη!

Μαρίνα: — Σὰ θέλεις νάχης φωνές

— Γιατί γυρίζετε τὸ πρόσωπο, κυρία;...

κάτσε. 'Εγὼ μιὰ φορὰ στὸ λέω. Τώρα σὺ κάνε ὅ,τι θέλεις.

Ἐρατώ: — Κάτσε, καὶ σύ, ν' ἀκούσης πὼς ἔχασε ἡ Μαριάνθη τὸ κοριτσάκι της.

Μαριάνθη: — "Όχι, καί-μένη 'Ερα-τώ, σὺρε, κάνε τῇ δουλειά σου, κἀλλίω νὰ τὰ ξεχνῶ κι' ἐγὼ. (Ράβει νευρικά.)

Μαρίνα, σκουντᾷ τὴν 'Ερατώ: — Λοιπόν, θὲ νάβρῃς;

Ἐρατώ: — Οὐφ, μὲ σκότισες, ἄσε με, σοῦ λέω, τώρα. 'Αμὲ σὺ κι' ἔρχομαι. ('Η Μαρίνα φεύγει μουρμουρίζοντας.)

Ἐρατώ, στὴ Μαριάνθη: — Γιὰ πέ μου, κάνε μου. Καλά. Καταλαβαίνω. 'Εκεῖ στὸ χαλασμό, κάποιος σι' ἄρπα-ξε, ποῖος ξέρει, τόχασες μὰ... (κοι-μιάζει) εἰσαι βέβαιη καὶ πὼς ζεῖ;

Μαριάνθη: — 'Αχ, ναί! αὐτὸ, ναί.

Μοῦ τόπανε. Σὰ συνεφέρθηκα (γιατί εἶ-χα πάθει μιὰ λιγοθυμιά — πάσχω κι' ἀπ' τὴν καρδιά μου — στὴν πιδ φοδερὴ στιγμῇ) σὰ συνεφέρθηκα καὶ βρήκα μόνο τὸ μεγάλο μου κοριτσάκι, μούπανε πὼς τ' ἄλλο τόδαν νὰ τόχη μιὰ γυναίκα, νὰ μπαῖνι στὴ βάρκα, ὕστερα στὸ βαπόρι, νὰ φεύγῃ. 'Αχ! Μοῦ τόπανε. Νόμιζε μαθὲς πὼς ἦμουνα πεθαμένη καὶ τὸ πῆ-ρε ἀπὸ ψυχικὸ νὰ τὸ σώσῃ. Μὰ ποιά ἦταν αὐτὴ ἡ γυναίκα, ποτὲ δὲν μπόρε-σα νὰ μάθω.

Ἐρατώ: — Δὲν τόμαθες, ἔ; 'Αχ, κα-τακαῖμένη, πὼς σὲ λυπᾶμαι. 'Αληθεια, μὰ τώρα πέρασαν τόσα χρόνια, κι' ἂν τὸ δῆς, πὼς θὰ τὸ γνωρίσης τὸ παιδάκι σου, πού τὸ χωρίστηκες σὰν ἦτανε μω-ρό, ἔ; Τὸ συλλογίστηκες αὐτό;

Μαριάνθη: — 'Αμέ; 'Εχει ἓνα ση-μάδι. 'Ενα σημάδι πού κανένα ἄλλο παιδί δὲν μπορεῖ νὰ τόχη στὸν κόσμο. Γεννήθηκε μ' ἓνα μικρὸ λεκεδάκι (δείχνει) νὰ, ἐκεῖ δά, στὸ μπου-τάκι του. ('Η 'Ερατώ δείχνεται πολὺ ξαφνιασμένη, σὰν τρομαγ-μένη, μὰ δὲ μιλάει ἡ Μαριάνθη δὲν τὴν προσέχει κι' ἔξακολου-θεῖ) 'Ενα σημάδακι ἴδιο σὰν τε-τράφυλλο τριφύλλι.

(Ἀπέξω ἀκούγεται ἡ φωνὴ τῆς Μπελίνας νὰ τραγουδῇ:)
Ριρή, Ριρή, Ριρίκα

Μαριάνθη: — Τετράφυλλο τρι-φύλλι. Μαζί, κατακάθαρο. 'Ο κα-κόμοιρος ὁ ἄντρας μου, σὰν τόδε, μούχε πεῖ: «Θάναι τυχερὸ τὸ παι-δί μας, Μαριάνθη». 'Αχ, πού νά-ξερε ὁ δύστυχος! (Σιγοκλαίει).

Ἐρατώ, σηκώνεται δορὴ, μὲ συγκίνηση: — 'Ενα σημάδακι στὸ πόδι ψηλά; σὰν τριφύλλι, εἶπες;

ΣΚΗΝΗ Δ'.

ΜΑΡΙΑΝΘΗ — ΕΡΑΤΩ — ΜΠΕΛΙΝΑ

Μπελίνα, μπαίνει τραγουδών-τας: Τῆς Ριρίκας τὸ τραγούδι τὸ πολὺ γνωστὸ...

Νάμαι! Γυρίσαμε. Δὲ σταθήκαμε που-θενά. Μιὰ βόλτα μόνο στὸν 'Εθνικὸ καὶ ἰδοὺ ἐγὼ. Τί γίνεται ἡ Κολομπίνα μου; 'Αα... κοντεύει, ἔ;

Μαριάνθη: — "Όλο καὶ τὸ προχω-ράω, ὥς τὸ βράδυ θάναι ἔτοιμο. Μὰ θὰ σταθῇ, μικρό μου, νὰ σοῦ κἀνω ἄλλη μιὰ πρόβα, γιὰ νὰ κανονίσω τὸ στρίφω-μα, ἔ;

Μιὰ φωνὴ ἀπέξω: — 'Ερατώ, ἔλα λοιπόν, τί γίνηκες;

Ἐρατώ: — 'Εφτασα! (Φεύγει ρί-χνοντας μιὰ ματιά στὴ Μαριάνθη καὶ στὴ Μπελίνα).

Μπελίνα: — Τόχει ἡ μοῖρα τῆς τῆς κακομοίρας νὰ μὴ βλέπῃ τὴν πρόβα μου. Πρὶν δὲν ἦτανε, τώρα τῇ φωνάζουνε. Τί νὰ τῆς κἀνω ἐγὼ; Καὶ ξέρετε, κ. Μα-ριάνθη; 'Εχω σκοπὸ νὰ σταθῶ σὰν

κουκλί. (Στέκεται ἀκίνητη.) Νά, σὰν ξυλένους στρατιώτες.

Μαριάνθη, τὴν κοιτᾷ με τρυφε-ρότητα: — Μικρούλα μου! Θάθελες νὰ μοῦ κἀνης μιὰ χάρη; Νὰ μ' ἀφήσης νὰ σοῦ δώσω ἓνα φιλὶ, ἓνα μόνο.

Μπελίνα: — Μοῦ τὸ λέτε μὲ τέτοιο τρόπο, πού δὲν μπορῶ νὰ σᾶς πῶ ὄχι... νά. (Τῇ φιλεῖ.)

Μαριάνθη, φιλώντας τὴν: — Γλυκὸ μου...

Μπελίνα, τῆς φεύγει: — Μὰ πὼς εἴσατε ἔτσι; κλαίγατε; Ἐρετε, δὲ μ' ἀ-ρέσει νὰ βλέπω ἀνθρώπους νὰ κλαῖνε, μοῦ κάνει κακὸ. 'Α, πολὺ κακὸ. Μὰ γιατί κλαίγατε;

Μαριάνθη: Νά, θυμήθηκα τὸν τόπο μου, ποῦναι τώρα στὴ σκληριά.

Μπελίνα: — "Αα... (Κουνάει τὸ κεφάλι της.) Δίκιο ἔχετε. Εἶναι κακὸ αὐτό, ἔ; καὶ κλαῖτε. 'Η μαμμά μου, ξέ-ρετε, δὲν κλαίει ποτέ.

Μαριάνθη: — Ποτέ;

Μπελίνα: — "Όχι. Καὶ γιατί νὰ κλάψῃ; 'Εμεῖς, βλέπετε, εἴμαστε πάντα ἐλεύθεροι!

ΣΚΗΝΗ Ε'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ, ΚΥΡΙΑ ΜΑΡΙΤΙΝΗ

Κυρία Μαρτίνη, φαίνεται στὴν πόρ-τα τοῦ βάθους σὰ νὰ μιλάει με κάποιον: — Θ' ἀργήσης τὸ βράδυ;... "Όχι; Λοι-πόν, au revoir.

Μιὰ ἀνδρική φωνή: — Au revoir.

Κυρία Μαρτίνη, μπαίνει ἐντελῶς μέσα. Βασταῖ σὸ χέρι τὴν τραχηλιά τῆς κολομπίνας: — 'Α, ἐδῶ εἴμαστε! Γύρισες Μπελίνα;

Μπελίνα: — Κἀναμε ἓναν περίπατο, μαμμά, τρέλλα! (Στὴν πόρτα φαίνεται ἡ 'Ερατώ, σὰ νὰ κρυφοκοιτάξῃ) Μόνο πού δὲν καθίσαμε πουμενά, γιὰ νὰ μὴν ἀργήσουμε γιὰ τὴν πρόβα, κατάλαδες;

Κυρία Μαρτίνη: — Τώρα πού πρό-κειται γι' ἀποκρηάτικο κοστούμι, εἶσαι ὀλοπρόθυμη ἄλλες φορές... Εἶσαι ἔ-τοιμη Μαριάνθη;

Μαριάνθη: — Μάλιστα, κυρία Μαρ-τίνη. 'Ας προδάρῃ τώρα γιὰ νὰ κανονίσω καὶ τὸ μάκρος.

Μπελίνα: — 'Η μάλλον... τὸ κόν-τος! Πρέπει νάναί πολὺ κοντὸ τὸ κο-στούμι τῆς κολομπίνας, ἔ μαμμά;

Ἐρατώ, σιγά: — Κυρία.

Κυρία Μαρτίνη: — Βέβαια, πολὺ κοντὸ. Κολομπίνα μὲ μακρὴ φουστάνι γίνεταί;

Ἐρατώ, τὸ ἴδιο σιγά: — Κυρία, νὰ σᾶς πῶ μιὰ στιγμῇ.

Κυρία Μαρτίνη: — Μὰ ποῖος εἶναι; ἂ, ἐοῦ 'σαι 'Ερατώ; Τί θέλεις;

Ἐρατώ: — Μιὰ στιγμῇ κάτι νὰ σᾶς πῶ...

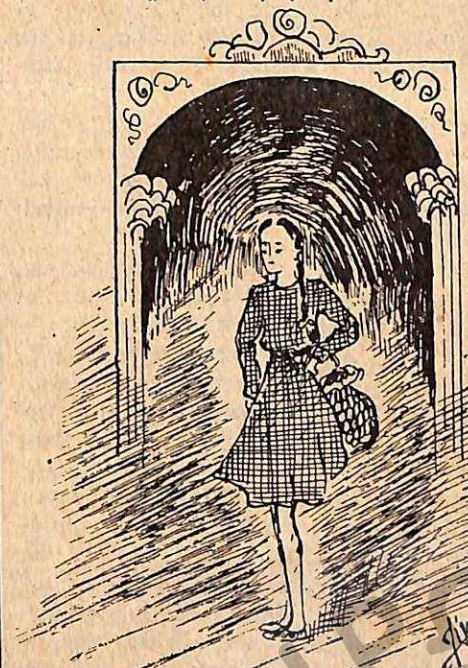
Κυρία Μαρτίνη: — Καλά, περίμενε νὰ τελειώσουμε, κι' ἔρχομαι.

(Ἡ Μπελίνα ἔχει γδυθεῖ κι' ἔτοι-μάζεται νὰ φορέσῃ τὸ κοστούμι).

Ἐρατώ, μ' ἀδμονία: — Κυρία... πρέπει... ἀμέσως...

Μπελίνα: — Οὐφ. κι' ἐοῦ τώρα!... Μὴ χασομερᾷς τὴ μαμμά, καὶ θέλουμε νὰ τελειώσουμε. Καταλαβαίνω τί θὰ τῇ θέ-λῃς. Θὰ τῇ ρωτήσης γιὰ τὸ σπουδαί-ο γεγονός: «Θέλετε τὸν καφέ σας κυρία;» ἢ γιὰ τὸ πολὺ σπουδαιότερο ἀκόμα: «Τὸ βράδυ τῇ σούπα θὰ τὴν κάνουμε μὲ ρύζι ἢ μὲ κριθαράκι;» Χά, χά, χά. 'Ας τὸ καλὸ σου, παιδάκι μου, καὶ ξεφόρ-τωνέ μας!

Κυρία Μαρτίνη, γελώντας: — Κα-λὰ σοῦ λέει! Τὸ ἀνατολικὸ ζήτημα θὰ τὸ λύσουμε ἀργότερα. Τώρα πῆγαινε νὰ μοῦ σιγουρίσης τὴν κάμαρά μου.

«Ἡ 'Ελένη, ἓνα χλωμὸ, καχεκτικὸ κοριτσάκι...»

Ἐρατώ, μ' ἀπόφαση: — Καλὰ λοι-πόν. (Φεύγοντας σιγοψιθυρίζει.) 'Ἦθε-λέ τα κι' ἔπαθε τα. 'Ο Θεὸς βοηθός. (Βγαί-νει ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ βάθους).

Μπελίνα: — Φουρκίστηκε, μαμμά. Τί κουτή! (Φοράει τὸ κοστούμι κι' ἀο-χίζουν τὴν πρόβα.) Θὰ βάλουμε καὶ τὴν τραχηλιά νὰ δοῦμε πὼς πάει;

Κυρία Μαρτίνη: — Βέβαια, στὴν ἔφερα. (Τῆς τῇ φοράει) Θαυμάσια.

Μπελίνα, κοιτᾷ τὴν σὸν καθρέ-φτη: — Ναί, μὰ εἶναι μακρὸ, πολὺ μα-κρὸ. ('Ακούγεται κουνδουνησίμα.) 'Αχ, ἡ Τιτίκα μὲ τὴ Μαίρη θάναι. Μούπαν πὼς θάρθουν τ' ἀπόγευμα νὰ παίξουμε. 'Αχ, κάνετε γρήγορα.

Μαριάνθη: — Τώρα μωρό μου, ἀ-μέσως... γιὰ... γιὰ... νὰ σοῦ φτιάσω καὶ τὸ στρίφωμα.

Κυρία Μαρτίνη: — 'Εκεῖ δά, κρε-μίζει, κόντηνέ το λίγο.

Μαριάνθη: — 'Αμέσως, κυρία, ἐκεῖ,

ἔ; (Σηκώνει ψηλὰ τὴ φουστίτσα, ξα-φνικά νὰ μάτια τῆς γουρλώνουν, τρέ-μει σύγκορη, βασταῖ σηκωμένα τὰ ρούχα τῆς Μπελίνας καὶ κοιτᾷ ἐκ-στατικά ἓνα λεπτὸ σημαδάκι πῶχει στὸ πόδι, ψηλά. Στὴν ἀρχὴ ψιθυρίζει τραυ-λίζοντας:) Θέ μου... τὸ τριφύλλι... (Ὑστερα μὲ μιὰ μεγάλη κραυγὴ) Με... Με... Μελπομένη!

(Πέφτει κάτου λιπόθυμη).

Μπελίνα, τρομαγμένη: — Μπα;... Μπα! τί ἔπαθε καλὲ μαμμά;

Κυρία Μαρτίνη, μὲ μεγάλη τρο-μάρα σὰ χαμένη: — Μὰ... μὰ... ξέ-ρω;... λιποθύμησε... δὲ θάναί τίποτα... στάσου... ὄχι, πῆγαινε καλύτερα... δὲν ξέρω, δὲν καταλαβαίνω... Θέ μου, ὦ! (Σὰ νὰ γίνεταί ξαφνικά ἓνα μεγα-λο φῶς μέσα της.) "Ω, Θέ μου! εἶναι δυνατό; Μπελίνα, τρέχα, τρέχα. ('Η Μπελίνα στροφογυρίζει στὴν κάμαρα χωρὶς νὰ ξέσῃ τί νὰ κἀνῃ.) 'Ερατώ! 'Ερατώ! Μὰ πῆγαινε λοιπόν, φύγε, δὲν πρέπει νάσαι ἐδῶ.

Μπελίνα, μὲ τρόμο: — Μὴ... μὴν πέθανε, μαμμά;

Κυρία Μαρτίνη, χωρὶς νὰ τὴν προ-σέχῃ: — "Ω, βέβαια, αὐτὸ εἶναι. (Ψιθυ-ριστά.) Εἶπε «Μελπομένη»!... Θέ μου. Μὰ φύγε, Μπελίνα, σοῦ λέω. 'Ερατώ!

Μπελίνα: — 'Ε, μαμμά, μαμμά, (τὴν κουνάει) πέθανε, ἔ;

Κυρία Μαρτίνη: — Μὰ ὄχι, σοῦ λέω! τί κουτή πού εἶσαι;

Μπελίνα: — Μὰ εἶπες «βέβαια, αὐ-τὸ εἶναι».

Κυρία Μαρτίνη: — Οὐφ, ὄχι, φύγε. Βγάλ' το κι' αὐτὸ τὸ καταραμένο κοστού-μι. 'Αχ, Θέ μου, Θέ μου... 'Ερατώ! (Μπαίνει τρέχοντας ἡ 'Ερατώ).

Ἐρατώ: — 'Ἦμουνα στὴν αὐλή, δὲν ἀκούγα... 'Αχ, τί ἔπαθε ἡ Μαριάνθη;

Κυρία Μαρτίνη, μὲ ξαφνικὴ ψυ-χωμιά: — Δὲν εἶναι τίποτα, λιποθυμία τῆς ἦρθε, πάρε τὴ Μπελίνα ἔξω. 'Ας ντυθῇ κι' ἄς πάη μὲ τίς φίλες της' ἦρ-θαν, ἔ;

Ἐρατώ: — Μάλιστα, μέσα εἶναι... (σκύβει στὴ Μαριάνθη καὶ τὴν τριβίει.)

ΣΚΗΝΗ Σ'.

ΟΙ ΙΔΙΕΣ — ΤΙΤΙΚΑ — ΜΑΙΡΗ

Τιτίκα, Μαίρη: — Καλησπέρα σας, κυρία Μαρτίνη! Γειά σου, Μπελίνα. Μπα! τί ἔπαθε ἡ ράφτρα σας;

Κυρία Μαρτίνη: — Δὲν εἶναι τί-ποτα, παιδιὰ μου. Μιὰ λιποθυμία. Πη-γαίνετε μέσα καὶ μεῖς θὰ τὴν κάνουμε νὰ συνέλθῃ. Μπελίνα, πάρε καὶ τὰ ρού-χα σου καὶ πῆγαινε στὴν κάμαρά μου νὰ ντυθῇ. Κι' ἄκου δῶ. Δὲν πρέπει νάβρῃς ἐδῶ καθόλου, ἂν δὲ σὲ φωνάξω. Θ' ἀναίξουμε τὸ παράθυρό καὶ μπορεῖ νὰ κρυώσης. Πηγαίνετε μέσα, παῖξτε, διασκεδάστε, ἀλλά, ὅπως εἶπαμε.

Μπελίνα: — Ναί, μὰ πὼς θὰ μά-θουμε γιὰ τὴ Μαριάνθη;

Κυρία Μαρίνη: — Θά σου παραγγείλω. Έμπρός, Μπελίνα μου, πηγαίνετε, παιδιά.

Μαίρη: — Έλα, πάμε Μπελίνα, (σιγά) πάμε τώρα να παίξουμε, δεν έχει τίποτα.

Τά παιδιά φεύγουν πισωπλατίζοντας και κοιτούν δλοένα τη λιποθυμισμένη. Μόλις βγήκαν από την κάμαρα, η κ. Μαρίνη τρέχει στην πόρτα και τὰ παρακολουθεί. "Υστερα γυρίζει στην Έρατώ).

Κυρία Μαρίνη: — Έρατώ, τρέχα γρήγορα, αϊθέρα. Η γυναίκα αυτή πρέπει να συνέλθῃ τὸ γρηγορώτερο.

Έρατώ: — Αμέσως, στὴ στιγμή... γυρίζω.

Κυρία Μαρίνη, σκύβει στὴ Μαριάνθη και τὴν παρακολουθεῖ με συγκίνηση. Τῆς τριβεί τὰ χέρια με κολώνια, πὸν πήρε ἀπὸ ἓνα τραπέζι:

— "Ω, Θέ μου, λοιπὸν εἶναι αὐτὴ, ἡ μητέρα της... Θέ μου! Θέ μου! τί σύμπτωση! τί τρομερὴ σύμπτωση! Μαριάνθη! Μαριάνθη! (τὴν κουνάει.) Μὰ πρέπει νὰ συνέρθῃ, νὰ βεβαιωθῇ. Μὰ (τὴ χτυπάει στὸ πρόσωπο) εἶπε: «Μελπομένη, τὸ τριφύλλι». "Αχ, Παναγία μου, βοήθησέ με.

(Έρχεται ἡ Έρατώ μ' ἓνα μπουκαλάκι στὸ χέρι).

Έρατώ: — Δὲ συνεφέρθηκε ἀκόμα; τόση, ὦρα!

Κυρία Μαρίνη: — "Οχι, μὰ κοντεύει. Νά, γύρισε λίγο χρώμα στὴν ὄψη της, ἀναστενάζει. Τὶ χλωμὴ πὸν ἦταν σὰν πεθαμένη. Ρίξε λίγες σταγόνες αἰθέρα σὲ μιὰ καραμέλλα ζάχαρι — ἔφερες; — δὸς' της... ἔτσι... Θέ μου... πὼς ἀναστενάζει! Βαθεῖα ἀπ' τὰ φυλοκάρδια της...

Έρατώ, σιγά, διστακτικά: — Κυρία; εἰν' αὐτὴ ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ, ἔ;

Κυρία Μαρίνη: — Σοῦτ'! Σὺ πά, γιὰ τὸ Θεό! Έσοῦ πὸν τὸ ξέρεις;

Έρατώ: — Μοῦ 'πε πὼς ἔχασε ἓνα κοριτσάκι, στὸ χαλασμὸ τῆς Σμύρνης και γιὰ μόνῃ ἐλπίδα γιὰ νὰ τὸ βρῇ, εἶχε ἓνα σημάδι πούχε τὸ παιδί, ἀπὸ γεννητῆς μαθῆς, στὸ μπουτάκι του, ἴδιο σὰν τετράφυλλο τριφύλλι. Τὸ λοιπὸν... Νά... νὰ ἀνοίγει τὰ μάτια της!

Μαριάνθη, κοιτάζει περίεργα γύρω της, μ' ἓναν ἀναστεναγμό: — Θέ μου, πὸν βρίσκομαι;

(Η Έρατώ και ἡ κ. Μαρίνη τὴ βοηθᾶνε νὰ καθῆσῃ στὸν καναπέ).

Έρατώ: — Κάτσε, καίμένη, κάτσε. **Μαριάνθη,** τὰ θυμάται ὅλα: —

Μελπομένη... Μένῃ... Μενούλα μου! Τῶρα κυρία, τῶρα τὸ παιδάκι μου, εἶναι ἀλήθεια, δὲν εἶναι και τώρα ξεγέλασμα τῆς τύχης, κυρία. Μενούλα μου! πὸν εἶσαι, μικρὴ μου;

(Τὸ τέλος στὸ ἐρχόμενο).

ΛΙΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

ΑΘΗΝΑ·Τ·ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΣΑΝ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Άγαπητοί μου,

Ο ΓΙΟΣ ἑνὸς καλοῦ μου φίλου ἔκαμε φέτος παράξενο Πάσχα: γύρισε δόξυχος, δόλακερος, σὰ μαθητικά του χρόνια και δὲν θυμόταν παρὰ συγκινήσεις διαγωνισμῶν, χαρὲς και λύπες βαθμῶν, ἐπαίνους και μαλώματα καθηγητῶν, συγχαρητήρια και συλλυπητήρια συμμαθητῶν του... Αὐτὰ βέβαια ἦταν ὀλωεδιόλου ἀσχετα με τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου, πὸν συνήθως φέρνει ἄλλες ἀναμνήσεις. Ἀλλὰ ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου, τὴν ἡμέρα ἐκείνη, λίγο πρὶν καθῆσῃ με τοὺς δικούς του στὸ πασχαλινὸ τραπέζι, ἀνακάλυψε, ξαφνικά, ἀνεπάντεχα, ἓνα χαρτί. Καὶ τὸ χαρτί αὐτὸ δὲν ἦταν παρὰ ἡ κόλλα τοῦ τελευταίου διαγωνισμοῦ του σὰ Μαθηματικά, διορθωμένη ἀπ' τὸν καθηγητὴ του και βαθμολογημένη με ἄριστα!

Θάπορῃσετε: Οἱ κόλλες τῶν διαγωνισμῶν φυλάγονται στὸ ἀρχειο κάθε σχολείου. Πὼς ἔπεσε λοιπὸν ἐκείνη στὰ χέρια του; Ἀπλούστατα: εἶχε πέσει πρῶτα σὰ χέρια τοῦ γειτονικοῦ μπακάλη. Κι' ὁ μπακάλης εἶχε τυλίξει μ' αὐτὴν τὸ κομμάτι τῆς μυζήθρας, πὸν ἡ οἰκογένεια εἶχε ἀγοράσει «φαγὲν τὸ Πάσχα». Ἀλλὰ και πάλι θάπορῃσετε: Πὼς; τίς κόλλες αὐτὲς ὁ κ. Γυμνασιάρχης, ἀφοῦ περάσουν μερικὰ χρόνια, τίς πούλᾳ στὸ μπακάλη γιὰ νὰ τυλίγῃ μυζήθρες και σαρδέλλες; Ὁ Γυμνασιάρχης ὄχι βέβαια, ποτέ. Ἀλλὰ καμμιά φορά, φαίνεται, ὁ ἐπιστάτης, πὸν τοῦ τίς δίνει γιὰ νὰ τίς κάψῃ — γιατί, ὕστερα ἀπὸ δυὸ τρία χρόνια, πὸν οἱ κόλλες τῶν διαγωνισμῶν μένουν φυλαγμένες στὸ ἀρχειο γιὰ κάθε ἐνδεχόμενο, καίγονται ὅπως τὰ παλιά χαρτονομίσματα και τὰ πόθετα γραμματόσημα — ὁ ἐπιστάτης, λέγω, ἀσυνείδητος λιγάκι, ἐπροτίμησε νὰ τίς πούλῃσῃ ὡς χαρτί τυλίγματος και νὰ πάρῃ λίγες δραχμοῦλες. Κι' ἔτσι ἐξηγεῖται πὼς ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου, τὴν ἡμέρα τοῦ Πάσχα, ξαναβρῆκε τὴν κόλλα τοῦ διαγωνισμοῦ του σὰ Μαθηματικά, πὸν τὴν εἶχε δώσει, ἐδῶ και τρία χρόνια ὅταν ἦταν μαθητῆς στὴν Δ' τοῦ Γυμνασίου...

Και συγκινήθηκε βαθιά, και θυμήθηκε, κι' ἐξακολούθησε νὰ θυμάται και νὰ διηγείται τοὺς δικούς του τὰ μαθητικά του:

— Έγὼ τὸ ξέρω, τοὺς ἔλεγε, τί μοῦ κόστισε αὐτὴ ἡ κόλλα, πὸν τὴ βλέπετε τώρα ἔτοι τσαλακωμένη και λερωμένη ἀπ' τὴ μυζήθρα! Τὶ μελέτη ὅλο τὸ χρόνο, και τί ἀγωνία, τί σπασσοκεφαλιά ἐκείνη τὴν ὥρα, ὡς νὰκούσω τὰ τρία «ζητήματα» και νὰ λύσω τὰ δυό!... Τὰ

κατάφερα ὅμως. Βλέπετε; Ὁ καθηγητῆς, ὁ ἀγριος Μαθηματικὸς πὸν τὸν τρέμαμε ὅλοι, δὲν βρῆκε νὰ διορθώσῃ παρὰ δυὸ ἀσήμαντα ὀρθογραφικά λάθη. Κι' ἀν και δὲν με χώνευε πολὺ, ὅπως χρεώθηκε νὰ μοῦ βάλῃ δεκάρι. Κοιτάξτε το: ὀλοστρόγγυλο εἶναι. Κι' ἀπ' αὐτὸ τὸ δεκάρι πήρα τὸ ἀπολυτήριό μου, κι' ἀπ' τὸ δεκάρι ἴσως τῶν Ἑλληνικῶν, γιατί στᾶλλα μαθήματα ἀμφιβάλλω πολὺ ἀν εἶχα καλοὺς βαθμούς. Νάβρισκα ἀλήθεια και τίς ἄλλες κόλλες τῶν διαγωνισμῶν μου... Ἀ! θὰ τρέξω στὸ μπακάλη! Μπορεῖ νάχῃ κι' ἄλλες!...

Κι' ἔκαμε νὰ τρέξῃ στὸ μπακάλη, ξεχνώντας πὼς ἦταν κλειστὸ... Πῆγε ὅμως τὴν πρώτη μέρα πὸν ξανανοῖξε κι' ἐψάξε σὰ χαρτιά τοῦ τυλίγματος, με τὴν ἐλπίδα προπάντων νὰ βρῇ τὴν κόλλα τοῦ διαγωνισμοῦ τῆς Λογικῆς και νὰ καμαρώσῃ... τὸ τριὰρι πὸν θάχε πάρει. Γιατί ἀν και τότε «λογικὸ παιδί», καθὼς ἔλεγε, μόνον τὴ Λογικὴ δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ — δηλαδὴ τὴ Λογικὴ τοῦ σχολείου. Ἀλλὰ ὁ μπακάλης δὲν εἶχε πιά κόλλες διαγωνισμῶν — τίς εἶχ' ἐξαντλήσει τυλίγοντας τὸ Μέγα Σάββατο τὰ φῶνια τῶν πελατῶν του. Κι' ὁ γιὸς τοῦ φίλου μου ἔμεινε με τὴ χαρὰ του και με τίς ἀναμνήσεις του.

— Δὲν μπορῶ νὰ πῶ, ἔλεγε ὕστερα στὸν πατέρα του, πὼς ἔκαμα ἀσχημο Πάσχα μ' αὐτὸ τὸ παράξενο εὔρημα. Εἶναι τόσο ὁμορφες οἱ μαθητικὲς ἀναμνήσεις! Κι' οἱ δυσάρεστες ἀκόμα, ἀφοῦ περάσουν τὰ χρόνια, μᾶς προξενοῦν εὐχαρίστηση. Εἶναι ὅπως θυμάται κανεὶς ἓνα κίνδυνο ἀφοῦ περάσῃ. Κι' ἐγὼ κινδύνευα τότε νὰ μείνω ἀπροβίβαστος ἡ μετεξεταστέος. Ἀλλὰ τὴ γλύτωσα κάθε χρόνο, ὡς πού τὴ γλύτωσα και τὸν τελευταίον, τὸ δυσκολώτερον, και πήρα τὸ ἀπολυτήριό μου κι' ἐξῆσα... Σήμερα, χάρῃ σ' αὐτὸ τὸ χαρτί, εἶμαι ὑπάλληλος στὴν Πάουερ και βγάζω τὸ ψωμί μου. Ἐδῶσα κι' ἐξετάσεις στὴν Τράπεζα, — ἄλλες κόλλες διαγωνισμῶν ἐκεῖ πέρα! τί νὰ γίνονται, ἀραγε; — ἔγινα δεκτὸς και περιμένω νὰ με καλέσουν. Δόξα σοι ὁ Θεός, κι' ὁ Χριστὸς πὸν ἀναστήθηκε!

Αὐτὰ ὁ γιὸς τοῦ φίλου. Κι' ὁ Ἀναγίας, ἅμα τᾶμαθε, φώναξε:

— Καλέ, αὐτὴ ἡ ἱστορία μοιάζει... σὰν ἐπεισόδιο Κυριακῆς!

Σὰς ἀσπάζομαι

ΠΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΒΡΑΔΥ

Τὸ βράδυ σκοτεινόχρωμο Σάν κατεβίναί ἀγάλη, Τ' ἀχρόφειγγο τοῦ οἰχόντας Χλωμὸ πέλλο στὴ γῆ, Τὴν ὄρα αὐτὴ πὸν ὠχρόλευκα Τὰ ὀδὰ σὲ ἀνθογυάλι Ἄφινον περιλίπα Τὴν ὕστερη πνοή!

Κάποιες θλιμμένες ἄγνωστες, Τὴν πόρτα μου κτυποῦνε, Ἀνοίγουν ἀπροσκάλεστες Καὶ πικρογελαστές, Ἀρχίζουν μελᾶγχολα, Γὰ κάποιες νὰ μιλοῦνε, Παλιὲς και ἀνεκπλήρωτες, Ἐλπίδες μυστικές.

Μὲ σέρνουνε ἀθέλητα, Μὲ τὴν καρδιά σφιγμένη Καὶ πάλι σ' ὄνειρόπλεχτο, Χρυσὸ κόσμο, γνωστὸ Ἡ νύχτα πέφτει ἀθόρυβη, Κι' ἐγὼ πιότερο ξένη, Τώρα στὴ γῆ, συγκινήσεις Τίς πρῶτες ξαναζῶ.

Μὰ ξάφνου φῶς ἀζήτητο Τὰ γύρω πλημμυρίζει, Σκορπώντας τίς ἀδιάκριτες Ἀχτίτες του παντοῦ, Τίς πλάνες ὀπτασίες μου, Ἐντὸς ἐξαφανίζει. Τὸ τέλος ἦρθε ἀκάλεστο, Τοῦ αἰθέριου ταξιδιοῦ.

Μικρομέγαλη

ΘΕΡΟΣ

Προτοῦ ὁ ἥλιος, χρυσοκόκκινος, ἀνεβῆ τὰ ὕψη τ' οὐρανοῦ, τότε πὸν τὰ πουλιά ξυπνώντας τινάζαν τὰ φτερά τους ἀπὸ τὸν ὕπνιν, μιὰ εὐθυμὴ παρὰ ξενι-νέει ἀπὸ τὸ φτωχὸ χωριό, νὰ πᾶ νὰ θερίσῃ.

Τὰ ἔωα φορτωμένα, ἄλλα με σακουλάκια με ψωμί, ἄλλα με δρεπάνια, ἄλλα με ντερεβεντές, προχωροῦν γιὰ τὸ χωράφι τοῦ Γέρο-Δήμου, τοῦ μεγαλοκτηματία τοῦ χωριοῦ.

Πίσω ἀπὸ τὴν παρὰ τοῦ Γέρο-Δήμου, ἐρχονται ἄλλες γυναῖκες, κι' ἄλλοι ἄντρες, γιὰ τὰ χωράφια τους.

Καὶ σὰ ἐροφημένα ἀπὸ τὸν ἥλιο πρόσωπά τους, ἦταν ζωγραφισμένη ἡ χαρὰ, πὸν τοὺς τὴ δίνει ἡ ὁμορφὴ κι' ἡ ἀπλοικὴ ζωὴ τοῦ χωριοῦ.

Τέλος προβάλλουν τὰ χωράφια, πὸν χρυσίζουν ἀπὸ τὰ κίτρινα ἀσάχια.

Στὴ ρίζα τῆς βαλανιδιάς ἐφορτώνουν τὰ ἔωα, και τ' ἀφί-νον νὰ βοσκῇσιν.

Τὰ παρυσκάκια τῆς βαλανιδιάς γεμίζουν ἀπὸ ντορβάδες. Κατόπι στρέφουν ὅλοι πρὸς τὴν ἀνατολὴ και κάνουν τὸ σταυρὸ τους.

— Καλὴ ἀρχὴ, φωνάζει ὁ Γέρο-Δήμος. Καὶ τοῦ χρόνου! Ἀμήν! ἀπαντοῦν οἱ ἐργάτες.

Ἀμέσως τὰ κοφτερά δρεπάνια

ἀρχίζουν νὰ ξαπλώνουν κάτω τὰ κίτρινα σάχια.

Καὶ τὰ σάχια ἔχουν κατεβάσει κάτω τὸ κεφάλι τους λυπημένα, λὲς και νοιώθουν τὸ θάνατο πὸν τὰ πλησιάζει.

Θερίζουν, θερίζουν ἀκατάπαυστα. Ὁ Γέρο-Δήμος, με τὴ μεγάλη καλοκαιρινὴ σιὰδα στὸ κεφάλι και με τὸ κόκκινο μαντίλι στὸ λαιμό, σηκώνει τὴ ντερεβεντὰ και πίνει ἀχόρταγα νερό. Ἡ ἔσση ὅσο πηγαίνει μεγαλώνει.

Ἡ ἐργατὶὰ δουλεύει, δουλεύει ἀκούραστα και κοντεύει νὰ θερίσῃ τὸ μισὸ τοῦ χωραφιοῦ.

Οἱ ἄνδρες κάνουν τὰ δεμάτια ἀπὸ πίσω και τὰ σφιχτοδέκουν. Ὑστερα τὰ φορτώνουν σὰ γαῖ-δουράκια και σὰ μουλάρια.

Κι' ἐνῶ οἱ ἄλλοι θερίζουν, τὸ γέννημα φορτωμένο κουβαλιέται σὰ πετράλωνα.

Τὸ μεσημέρι κοντεύει νάρθη. Ἡ ἐργατὶὰ ἐτοιμάζεται νὰ γευματίσῃ. Στρώνουν κλαδιά στὸν ἴσκιον τῆς βελανιδιάς και κάθονται σταυροπόδι.

Τὸ ὑνόνγαλο οἰχίνεται σὲς κοῦ-πες. Ἡ γαίτσα, τὸ τυρί κι' ἡ σταχτοκουλούρα στολίζουν τὸ φτωχὸ τραπέζι. Στέλνουν τὸ παιδί γιὰ κρύον νερὸ στὴν κοντινὴ βρύση, νὰ πιῇ ἡ κουρασμένη ἐργατὶα.

— Καὶ τοῦ χρόνου, φωνάζει ὁ νοικοκύρης.

Ἀμήν.

Κι' ὅλοι ἀρχίζουν νὰ τρῶνε.

Ἀμα τελείωσαν τὸ γεῦμα, πέφτουν ὅλοι και κοιμῶνται.

Ὁ ἄερας φυσάει ἀπαλὰ ἀπαλὰ σὰ πρόσωπα και τοὺς ἀποκοιμίζει. Ὁ νοικοκύρης μένει τελευταῖος. Κάτι σάχια μαζώνει, κάτι δένει, γιατί τοῦ πονάει περισσότερο γιὰ τὸ χωράφι του.

Ξαπλώνεται τέλος κι' αὐτός, με τὴν ἰδέα δι' ἀσφαλίζει φέτος τὸ ψωμί τῆς χρονιάς, ψιθυρίζοντας:

— Εὐλογημένος ὁ Θεός.

Ἀπ' ὅλους ἀκούεται τὸ ροχαλητὸ τοῦ ὕπνου. Τὶ εὐτυχισμένη ζωὴ!...

Πλατεῖα ἡσυχία ἀπλώνεται παντοῦ κατὰ τὸ μεσημέρι, ἐνῶ ὁ ἥλιος καίει σὰν φωτιά. Καὶ τὴν ἡσυχία αὐτὴ τὴν ταράζει μόνον τὸ τραγοῦδι τοῦ τζίτζικι και τὰ κουνούδια τῶν μουλάρων.

Μετὰ κάμπισσιν ὄρας ἀνάπαυ-ση σηκώνονται. Πλένονται ὅπως ὅπως γιὰ νὰ τοὺς ξεπλύνῃ ὁ ὕπνος, και σηκώνουν τὰ μανίκια γιὰ τὴ δουλειά.

Ὅλοι σκυφτὰ θερίζουν τὰ χρυσὰ σάχια, κουβεντιάζοντας κάποτε-κάποτε.

Πέρσου, πὸν νᾶταν τέτοιο χοντρὸ σπειρί και τέτοιο χρυσὸ σάρι, λέει μιὰ γυναίκα.

— Φέτος τὰ μανίκια, λέει ἄλλη, ἔχουν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη χρονιά.

— Δόξα σοι ὁ Θεός, οὔτε μᾶστακος φόνηκε φέτος σὰ σπαρτά

μας οὔτε καμμιά ἄλλη ἀσθένεια. Ὁ ἥλιος ἀρχίζει νὰ βασιλεῖ σιγά-σιγά. Σὲ λίγο κρύβεται ὀ-λότελα πίσω ἀπ' τὸ βουνό.

Ἡ ἐργατὶα θὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ τὴ νύχτα, γιὰ νὰ σηκωθῇ αὐριο κατὰ τὰ χαράματα.

Στέλνουν πάλι τὸ παιδί σὲ χωριὸ γιὰ τὸ φαγητὸ πὸν θὰ ἔ-χε ἐτοιμάσει ἡ κυρὰ-Δήμια.

Σκλάβος Βορειοηπειρώτης

ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΕΣ ΝΥΧΤΕΣ

Φεγγαρόλουστη νύχτα. Τὸ φεγγάρι λαμπρὸ, ὀλόγιμο, ἀσμένιο, κάνει στὸν οὐρανὸ τὴ βραδυνὴν του πορεία. Ἀνάλαφρα συννεφάκια τὸ περικυκλώνουν στοργικά, σὰ νὰ φοβῶνται μὴ τοὺς φύγῃ μερικὰ τρέχουν ἔο-πίσω του ξετρελλαμένα ἀπ' τὸ γλυκὸ τοῦ φῶς...

Νύχτα, πὸν ἡ ψυχὴ πετάει σ' ἀνώτερες ἀτμόσφαιρες και παραμυθινοὺς τόπους, νύχτα πὸν ἡ ψυχὴ ξεκουράζει τὸ βλέμμα της σὲς θεῖες καλλονὲς τῆς φύσης και μιλάει μαζί τους...

Τὴν ὥρα αὐτὴ ἐγὼ βρίσκομαι ἐπάνω ψηλά στὴν ταράτσα μας, μόνος, ἀναπαυτικὰ γερός, σὲ μιὰ γέριχη πολυθρόνα. Μὰ δὲν μοῦ φαίνεται καλὸ τὸ μέρος αὐ-τὸ γιὰ ν' ἀπολαύσω ἄνετα, τὴν ἡσυχία και τίς καλλονὲς τῆς ἀνοιξιάτικης φύσης. Γι' αὐτὸ ση-κώνομαι πρὸς τὴν κυκλωτε-ρὴ σάλα κι' ἀρχίζω νὰ κατε-βαίνα ἀργὰ-ἀργὰ τ' ἀμετρητα παλαιὰ σκαλιὰ τῆς...

Κατέβηκα σὸ πάροχο. Ἡ ἀτμό-σφαιρα ἐδῶ εἶναι φρέσκια κι' ἀ-ρματισμένη. Τὰ λουλούδια σκορ-ποῦν τριγύρω τὸ βαρὺ και θελ-κτικὸ τους ἄρωμα...

Οὔτε ὁ παρσιμῆρος κρότος, οὔτε ἡ παρσιμῆρος παρατομία, στὴ σιωπηλὴ και γαλήνια αὐτὴ ὥρα δὲν ἀκούγεται. Ἀρχίζω νὰ βηματίζω ἀργά. Ὁ κρότος τῶν βημάτων μου λὲς και ἀπορο-φῆται ὀλόκληρος ἀπ' τ' ἀπαλὸ βελουδινὸ ταπέτο τῆς ὁδόδρο-μης χλόνς... Προχωρῶ κάτω ἀπ' τὰ δέντρα, ἐνῶ οἱ ἀσμένιες ἀχτίδες τοῦ φεγγαριοῦ, πὸν μέ-σα ἀπ' τὰ κλαδιά γλιστροῦνε, ἀπ' τὴ μιὰ μεριά φωτίζουν τὸ δρό-μὸν μου και κάνουν τὸ τοπίο πρὸ ὁμορφῆς και πρὸ θελκτικῆς, ἀπὸ τὴν ἄλλη σχηματίζουν στὴ γῇ φανταστικὲς μορφές, πὸν με κάνουν νὰ φοβῶμαι...

Πλησιάζω στὴ μικροῦλα λίμνη τοῦ πάροχο. Τὶ ὁμορφα πὸν κα-θερτίζεται σὰ καθάρια νερά τῆς τὸ φεγγάρι! Εἶναι ἓνα θαῦ-μα νὰ τὸ βλέπῃ κανεὶς! Οἱ ἀ-χτίδες του, λὲς και δὲν βρῆκαν ἄλλο μέρος γιὰ νὰ ξεκουραστοῦν κι' ἤλθαν ἐδῶ γιὰ νὰ ἰδοῦν και τὴν ὁμορφίαν τους, τὴν ὑπέροχη, μέσα σὰ ἡσυχά νερά τῆς λίμνης π' ἀνάλαφρα πὸν και πὸν φοι-κιάζουν.

Πλησιάζω τώρα πρὸς τὸν και κάθουμαι στὴν χλόη, ἀνάμεσα στὴν πρσιναῖα και τ' ἀνθισμέ-

να δέντρα, πὸν ὁ ἴσκιος τους φαντασμαγορικά φαντάζει. Οἱ πᾶσιες δὲ βρίσκονται στὴ λίμνη γιὰ νὰ παίξω μαζί τους. Πῆγαν νὰ ξεκουραστοῦν κι' αὐτὲς ἀπὸ νωρίς.

Τ' αὐτιά μου συνηθίζουν στὴν ἡρεμία. Νοιώθω τὴν πνοή μου νὰ σβύνῃ και τὴν ψυχὴ μου νὰ φτερουγῇ... Μοῦ φαίνεται σὰν νὰ μὴν ὑπάρχω πιά, τόσο εἶμαι ἀφοσιωμένη στὴ φύση! Αὐτὴ τὴ στιγμή ἡ ψυχὴ μου πετάει ψηλά, σ' ἀνώτερες ἰδιανικὲς ἀ-τμόσφαιρες, πρὸς τὸ θεῖο...

Ἀλκή Φοῖβος

Ο ΛΑΗΤΗΣ

Στοὺς δρόμους ὀλημέρα τρι- [γυρνᾷ, Στροφὲς θλιμμένες τραγουδοῦ με [τόνο Κι' ἄλλοτε πάλι λὲς πὼς τὰ ξε- [χνᾷ; Τὸν βλέπεις νὰ γελά, μ' ἀπέξω [μόνο.

Τὴ νύχτα στὸ πεζούλι τὴν περνᾷ, Μιὰς πόρτας σκεβρωμένης ἀπ' τὸ [χρόνο, Κι' ἅμα τὸ γλυκοχάραμα ξυπνᾷ, Ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι τοῦ μετόνο.

«Ἀλήτης!» νὰ μιὰ λέξη κατα- [φρονῶν, Πὸν φέρνει ἐμπρός σου κάποιον [λυπημένο, Πὸν δὲν ἀκούει γλυκόλογα συμ- [πόνιας, Τραγουδιστὴ, μ' ἀπ' τὴ ζωὴ [διωγμένο. Τζιτζικι

ΤΟ ΒΙΟΛΙ

Στὴ μυστηριώδη ἐκείνη νυ- [χτιά, πὸν μονάχα τὸ ὀλόγιμο φεγγάρι χρωματίζει κάπως με τίς [χλωμὲς ἀχτίδες του, στὴ νεκρικὴ νυχτερινῇ σιγῇ, ἐφθασαν ὡς τὸ [προσέφαλό μου μισοσβυσμένες νότες βιολιοῦ... Ἐφθάναν ἔ- [τσι, θαρροῦσες κι' ἦσαν ἀνακα- [τωμένες με ξωτικές μυροδίες χί- [λιων φανταστικῶν λουλουδιῶν. Καὶ στὸ ἀνάλαφρο θρόνον των λουλουδιῶν πὸν κοιμῶνταν στὴ νυχτερινῇ γαλήνῃ, μ' ὁμορ- [φῶν ὄνειρο στὸ γλυκὸ νυχτερινὸ τους ὕπνιν, ἀκούστηκε ἓνα γλυ- [κὸ μαθητικό τραγοῦδι, πὸν ξε- [χύθηκε γιομάτο πόνο, λὲς κι' ἡ- [θελε νὰ ναρκώσῃ πρὸς τὸν πολὺ τὴ βυθισμένη στὸ λήθαργο φύση. Ἦταν ἓνα ὁμορφο τραγοῦδι, νό- [μιζες θεϊκό, πὸν τὸ τραγοῦδαγε μιὰ καρδιά βυθισμένη στὸν ὀ- [κεανὸ τοῦ πόνου... Κι' ἀκολου- [θοῦσε ὁ μαγευτικὸς σκοπὸς τοῦ βιολιοῦ, πὸν φθάνοντας ὡς τὸ θρόνον τοῦ Πλάστη, ἐμοίαιζε μ' ἐποικονιο ὕμνον π' ἀντηχοῦσε στὴ σιγαλίᾳ τῆς νύχτας, τὴ γιο- [μάτῃ μυστηρίου, με θεῖα χάρις. Οἱ γλυκὲς δοξαριὲς του, πὸν σερ- [νόνταν σὲς βιολί, σκορποῦσαν ὀ- [ρίγη γύρω του... γιατί ἔπαιξε μ' ὅλη του τὴν ἀφοσίωση, θαρ- [ροῦς πὼς οἱ νότες του ἦταν αὐ- [τῆς τῆς καρδιάς ἡ φωνή... Καίμενο παιδί... Μονάχος σου τραγουδᾷς τὸν καίμὸ σου,

μαζί με το βιολί σου, μονάχος...

Στο σβύσιμο και της τελευταίας νότας, μια μουσικοπαιδική ησυχία απλώθηκε παντού. Τα φύλλα έπαψαν το σάλο τους και τα λουλούδια βυθίστηκαν σε βαθύτερο ύπνο. Έκείνη την ώρα το φεγγάρι, που φαινότανε δακρυμένο, έτρεξε να κρυφτεί πίσω απ' ένα συννεφάκι. σαν να μην ήθελε να δει το νυσταγμένο τραγουδιστή... Στην άτιμωσφιρα γραφονότα πώς άνηχουσε άκομή το γλυκό έκείνο τραγούδι, και σ' αυτή τη μουσικοπαιδική νυχτιά τ' άρεσάν έπαψε κι' αυτό να κουνάει τα κλαριά.

Θέογις

ΜΙΑ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΗ
ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ

Καθισμένη μέσ' από το παράθυρο, κι' έχοντας κολλημένο το πρόσωπό μου στο τζάμι, κοιτούσα τους λασπομένους δρόμους και τους λιγοστούς διαβάτες. Έπειτα από μια άρρωστη, πού βαστάζε δυο μήνες, ήταν ή πρώτη μέρα πού σηκώθηκα.

Τ' άνεμοβόρρι χτυπούσε μ' όρμη τη τζάμια, κόνοντας μικρά αυλάκια. Κι' από καιρό σε καιρό σ' φωτεινά φρέια οι άστραπές έκοιζαν τα σύννεφα.

Ακούγοντας τόν ίδιο κρότο της βροχής, το βοριά να σφυρίζη, και βλέποντας τους λιγοστούς διαβάτες να πλατσουρίζουν στις λάσπες του δρόμου, άρχισα να πλύνω. Και για να διασκεδάσω κάπως την πλήξη μου, άρχισα το τζάμι με την άναπνοή μου κι' έπειτα έκανα σχέδια πάνω στον άχνό.

Σε μια στιγμή σταμάτησα το πρόχειρο παιχνίδι μου, γιατί άκουσα να πλησιάζουν βήματα κουρασμένα, βήματα άνδρω που περπατεί με κόπο.

Ανασηκώθηκα λίγο και διέκρινα μέσ' από τ' άγλυμένο τζάμι μια μικρή ως όχτω-δέκα χρονών, να βαδίζει άργά σέρνοντας στα γυμνά της πόδια κάτι άθλια παπούτσινια. Καθόρισα άμέσως τους άχνους από το τζάμι για να δω καλύτερα.

Ένα κουρελιασμένο σάλι σκέπαζε το κεφάλάκι και τους ώμους της μικρής. Προχώρησε λιγάκι άκόμα, και σαν είδε πώς ή βροχή δυνάμωνε, πήγα να προφυλαχτώ κάτω απ' τ' άντικρινό μπαλκόνι.

Η βροχή μαστιγώνει άλύπητα το θλιμένο προσώπακι της κι' ο άέρας της άνέμισε πέρα-δώθε τα σκιερμένα φουστανάκια της. Το σωματάκι της έτρεμε από το κρύο κι' ώρες-ώρες αναταραζόταν σαν από λυγμούς.

Κοίταζε γύρω της μ' άπελπισμένα μάτια, μ' όλες οι πόρτες κλειστές, κι' ή βροχή δυνάμωνε κι' ο βοριάς βογγούσε...

Πώς θάθελα να σφίξω στην άγκαλιά μου το φτωχό αυτό πλασματάκι, να το ζεστάνω, να του στεγνώσω τα δάκρυα απ' τ' άθλια πατάκια με φιλιά. Μα πώς; Ημουνά τόσο άδύνατη από την άρρώστεια, πού δε μπορούσα να

σηκωθώ ν' άνοιξω, κι' οι δικόι μου είχαν πάει σε μια άρρωστη θεία μου. Άρχισα να κλάω. Η ιδέα πώς έγώ βρισκόμουνά σ' ένα ζεστό δωμάτιο, καλά ντυμένη, ενώ ή μικρούλα βρισκόταν στη διάθεση του βοριά και της βροχής, μ' έτρελλαινε.

Σε λίγο είδα τη μικρή να φεύγει πάλι από κει πού στεκόταν και να προχωρή άργά, βαρυνεμένη. Παρακολουθούσα τη μικρή σιλουετίτσα της με πόνο ως στο στρίψιμο του δρόμου. Έπειτα τίποτα...

Η βροχή κόπασε σιγά-σιγά. ο βοριάς έπαψε το βογγητό του, μια μικρή δυστυχημένη ύπαρξούλα βάδιζε βαρυνεμένη στο δύσκολο δρόμο της ζωής...

Σιμονέτ

ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Θεέ μου! πώς περνούν τα χρόνια. Η Καίτη κάθεται και σκέπτεται, σκέπτεται τόν έαυτό της μικρό όταν πρωτοπήγε σχολείο. Ήτανε τότε μια ξένωλητη μικρή όταν αισθάνθηκε για πρώτη φορά τη στενοχώρια. Θυμάται πού με δάκρυα στά μάτια την τραβούσε τότε ή κακιά της μαμμά για το σχολείο.

Α! τί αντίθεση απ' ό,τι της έλεγαν. Μια μικρή δασκάλίσσα πού την ύποδίδε, τη φίλησε στοργικά... Ήτανε τα τέσσερα πρώτα ευτυχισμένα χρόνια. Μα ο καιρός προχωρούσε και ή Καίτη γινότανε σοφή. Άρχισαν πιο σπουδαία πράγματα. Οι διαγωνισμοί, οι πρώτες δυσκολίες έκαναν το μυαλό της να τρομάζει.

Η Καίτη θυμάται ένα στρογγυλό μηδενικό, ήτανε ή πρώτη της άπελπισία. Α! τότε κανέναν δε θυμήθηκε ή Καίτη, ούτε την τόσο καλή της δασκάλα, ούτε την άλλη την κακιά με το μηδενικό, δεν θ' άγαπούσε πια το σχολείο, θά έφευγε, άπλούστατα.

Ήταν τότε τα συνηθισμένα τραγικά του σχολείου.

Μα κι' αυτά τα χρόνια πέρασαν βιαστικά κι' έφυγε πια για πάντα από το μικρούλι άγαπημένο της σχολείο.

Και... ένα άλλο σχολείο άνοιξε γιαυτή με καθηγητές και με μεγάλες δυσκολίες. Δεν το άγάπησε όπως το άλλο αλλά το συμπάθησε άρκετά κι' αυτό.

Μα γρήγορα, γρήγορα πέταξε άφύοντας μπροστά της ένα μεγάλο έρωτηματικό. Γιατί τάχα να περάσουν έτσι γρήγορα τα ευτυχισμένα αυτά χρόνια; Ούτε μπορούσε να φαντασθεί ποτέ, πώς θ' άφινε για πάντα το Γέρο-Όμορφο, την Άλγεβρα το Ουκρυδίδη, μαζί με τ' άγαπημένο της σχολείο.

Γιδώμη

ΕΝΑ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΥΜΑ
ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ

Χθές, κυτάζοντας τόν ήλιο πού, έφευγε άργά βάφοντας τριανταφυλλένια τα γαλάζια νερά της λίμνης μας, θυμήθηκα τη μα-

κρυνή μου πατρίδα, και ένα ήλιο-βασίλευμα γλυκό πού το κρατώ άκόμα ζωντανό στη μνήμη μου.

Βρισκόμαστε στη Χάλη και άποφασίσαμε να πάμε στο άντικρινό νησί για να άπολαύσουμε αυτή την ήμέρα, πού ήταν τόσο φωτεινή και χαρούμενη, και τη θάλασσα πού άστραφε σαν το γυαλί.

Ο ήλιος άρχισε να σκίβη πρὸς την δύση του, τελειώνοντας ένδοξα τόν μεγάλο του δρόμο.

Μενεξεδένια και χαμένη στο χρυσάφι φάνταζε πέρα ή σειρά των βουνών, στεφανωμένη απ' τις χρυσές άκτίνες της δύσης. Ο ήλιος σαν ένα ξωτικό, ώχρό και μαρμαρένο λουλούδι έσβυσε απαλά-απαλά, αφήνοντας ένα σωρό ροδοπέταλα απ' την βασιλιά του πορφυρού να πλανηθούν στη χύμα φύση, ενώ τα συννεφάκια άρμένιζαν σιγά-σιγά σαν βαρκούλες πού έσπρναν ή μία την άλλη.

Η βάρκα μας λούστηκε κι' αυτή στο φως και τα πρόσωπά μας δέχτηκαν το τελευταίο φιλίμα του ήλιου.

Η θάλασσα τώρα ήταν σαν ένα χρυσοπράσινο χαλί κεντημένο απ' την πιό ύπομονη κεντήστρα του κόσμου.

Τα μακρινά σύννεφα στο βάθος του ορίζοντα έπερναν φανταστικά σχήματα κι' έμοιαζαν σαν πελώρια πουπουλένια καλαμάρια, όμορφα σαν έκείνα πού μού λεγαν ότι κατοικούσαν οι κοιμημένοι άπό χρόνια πεντάμορφες. Την γαλήνη του δειλινού δεν την τάραιζε τίποτ' άλλο απ' το βιαστικό φτερούγισμα ενός γλάρου και τόν φλοίσβο του νερού. Σε λίγο φάνηκαν τα πρώτα άστέρια, πού ήλθαν σαν για να συμπληρώσουν την ζωντανή εικόνα.

Μα ακούγονται ξαφνικά φωνές και τράβηγμα κουπιών, πού όλο και πλησιάζουν και, ώ!... να οι βαρκάρηδες με τα δύχτια τους πού τα βγάδουν απ' τη θάλασσα, και σε λίγο άνεβαίνουν πλουσία, γεμάτα απ' όλόχρυσα λουφάρια. Μερικά τους ξεφύγουν και πέφτουν στο νερό πάλι ευτυχισμένα μ' ένα σιγαλό μπλούμι.

Καιρός γι' αυτό σπύτι, άκούεγεται μια φωνή.

Γυρνάμε πάλι σιγά-σιγά μέσα στις νύκτας τη σιγαλιά, έχοντας άκόμα στα μάτια μας το άξέχαστο και μαγευτικό ήλιο-βασίλευμα πού είδαμε κι' ακούοντας το ρυθμικό κτύπημα των κουπιών στα σκοτεινά νερά...

Χλωμή Νεράϊδα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— Πότε έχεις τα γενέθλιά σου, Τότ; — Άκριβώς την πρώτη μέρα του Πάσχα.

Νέτνος Αδερφέτης

Ο μπαμπάς! — Είσαι πρώτος σε τίποτα στο σχολείο, Τότ; Ο Τότ; — Είμαι ο πρώτος, πού φεύγω μόλις χτυπήσει το κουδούνι.

Χαραυγή

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΔΙΑΣΙΣ»

Αθήναι, 42 δόδς Εβριπίδου,
την 20 Απριλίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δεν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τα όποια πρέπει να πληρώσω. Ζυγίζετε τα και βάζετε το γραμματόσημο σωστό. — Δεν άπαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα πού τα έχει ο Όδηγός του Σύνδρομότη. Τιμάται όρ. 5, ταχυδρομικώς όρ. 6, και πρέπει να τόν προμηθευθεί όποιος θέλει να λαβαίνει μέρες στην κίνηση.

Ο κ. Ξερόπουλος Φαίδων με παρακαλεί να σάς πω κάτι τι. Αδόν τόν καιρό, στέλνει από μια κάρτα με τις εύχαριστίες του σε όσους είχαν την καλοσύνη να τόν συγχάρουν για την έκλογή του στην Άκαθνη.

Ανάμεσα στα πολυπληθή αυτά συγχάρητήρια, — γράμματα, τηλεγραφήματα, κάρτες κτλ. — βρίσκω κι' ένα σωρό σταλμένα άδιαπλάσσο-πυλα, πού τόν συγχάρουν ιδιαιτέρως. Όλα όμως δεν έχουν διευθύνση, πολλά μάλιστα ούτε ένομα, παρά μόνο το ψευδώνυμο: Φρανόλη, Άστέρι της Μαρμάς, Νάβη, Νάρκισσος και καθεξής. Έ, σ' αυτό δεν μπορεί νάπαντά ιδιαιτέρως, γιατί, έννοείτε, πού είναι δύσκολο να ζητά κάθε τόσο από το γραφείο μου όνόματα και διευθύνσεις. Γι' αυτό με παρακαλεί να πω σ' όσους τόν συγχάρηκαν χωρίς διευθύνση, να μην παρεξηγήσουν άν δεν λάβουν κάρτα του, όπως έλαβαν ή θα λάβουν οι άλλοι, αλλά να δεχθούν από έδω τα εύχαριστήριά του, επίσης θερμά κι' έγκάρδια.

Εύχαριστώ πολύ, Σιμονέτ, για τη φωτογραφία πού μου έστειλες να σε θυμάμαι. Είδα και τα τέσσερα κινήματα-τογραφικά γινώμιμας σου με τη Μιμόδα. Εύχαριστώ και για τις έγερσεις και περιμένω.

Σκέπτομαι Πανασσό, θά σου πω άμα έλθη ή σειρά του να σε διαβάσω. Όπωςδήποτε έκαμες πολύ καλά πού άποφασίσεις νάρχισος. Κι' όποια κι' άν θα είναι ή τύχη του πρώτου σου, να εξακολουθήσεις.

Η συμβουλή μου. Εργάνη, είναι να εξαδοκιμάσεις. Αλήθεια, δεν είσαι έξοικειωμένος άκόμη με τη λογοτεχνική μας γλώσσα, αλλά άν δεν γράφεις σ' αυτήν, δεν θα τη μάθεις ποτέ. Θέλω να πω, ότι δεν άρκει να διαβάεις μόνο λογοτεχνικά. Η Α. Μ. δεν είναι πια. Στάλλα δεν σου άπαντώ, γιατί έχω σήμερα πολλά γράμματα κι' ο χώρος δεν άρκει.

Όρατο το γραμματάκι σου, Ξανθούλα, για τη Μ. Έβρομάδα και το Πάσχα. Και τού χρόνου να είσαι καλά. Έ, τώρα πάλι «κάτω απ' τη μαύρη ποδιά του σχολείου». Μα γινόταν κι' άλλοις: Αδύτη ή «μαύρη ποδιά» είναι πού μάς ντύνει όστέρα με άσπρα, με γαλάζια, με κόκκινα, με χρυσά... Ο κ. Φαίδων σ' εύχαριστεί πολύ. Να μού φιλήσεις και τόν άδελφούλη.

Μπορούσε, Ρέμνη, να μού έγγρα-

φες και νωρίτερα, χωρίς κανένα φόβο πώς θα γινόνταν ένοχλητική. Σ' εύχαριστώ για τα καλά λόγια. Θα πω στον Άρη ότι σου άρεσε πολύ το «Ταξίδι» του κι' ότι τόν ρωτάς άν είναι πραγματικό ή πλάσμα της φαντασίας. Φιλώ και το άδελφάκι, πού χαίρεται τόσο όταν έρχεται το φυλλάδιό μου.

Ελπίζουσα Έλλάς, έλαβα το διηγηματάκι σου και θά το διαβάσω με τη σειρά του. Άν είναι όμως γραμμένο στη γλώσσα του γράμματός σου, να έρρης ότι δεν θά έγερθω. Γιατί δεν γράφεις άπλούστερα, όπως μιλάς; (γιατί δεν πιστεύω ποτέ να μιλάς έτσι...) Μού γράφεις ότι θαυμάζεις τη Μεγάλη Έλλάδα, πού τή γρήγορα κι' από κοντά. Δεν είδες λοιπόν τί άπλη γλώσσα μεταχειρίζεται αυτή, κι' όταν γράφω, και βέβαια κι' όταν μιλά; — Όδηγός σου έστειλα.

Ναι, Άμαρυνίλλης, το γύριμα της «Στέλλας Βιολάντη» τελείωσε. Έβω ή ταινία θα προβληθεί την Δευτέρα 27 Απριλίου, στο «Αττικόν». Όστε σε λίγο θα την έχεις και στην Πόλη και θα θαυμάσεις ως Στέλλα τη δ. Ελένη Παπαζάκη, πού είναι μια έξοχη ήθοισσα. Πολύ-πολύ άμωρο το ποίημα της άδελφής σου, αλλά δεν είναι κάτι μένα. Και το έδωσα για τη «Νέα Έστία» στον κ. Ξερόπουλο, πού σ' εύχαριστεί και για όσα γράφεις για την έκλογή του. Άν τυχόν ή ποιήτρια έχει άντρίρηση, με είδοποιεί.

Δεν μπορεί κανείς να πη, Μόνα Βόνα, ότι ο κ. Ξερόπουλος «καταδέχεται» να χάνη τόσες ώρες μαζι' σας, γιατί συμβαίνει άκριβώς έκείνο πού λές. Δηλαδή ότι «δίνει μεγάλη σημασία στη μόρφωση της νέας γενεάς και δεν το θεωρεί άνάξιό του να καταγίνεται σ' αυτό το έργο». Άν άνοιξης μιλά σιχουρήνικη, θά ίδης ότι το σονέτο έχει άπάνω από είκοσι τρόπους ή τύπους. Ποιός απ' όλους είναι ο πιο σωστός; Κανένας δεν θά μπορούσε να πη. Έγώ π: χ: με το δικό μου γούστο, βρίσκω μοναχικότερο τόν τύπο αβαβαβ-ργ-εδε. Άλλά θά πη πώς δεν μάρεσουν και σονέτα πού οι στίχοι τους όμοιοκαταληκτούν διαφορετικά.

Χαίρω πού θά μού γράφεις τακτικά, Βασιλοπούλα, και περιμένω τη φωτογραφία σου για να σε γνωρίσω και καλύτερα. Είπα στην Κυρά-Μάρθα πώς έχεις τώρα ένα σερί και πέντε φορές τις περιπέτειες του Χιόνη, και πώς έχεις τώρα ένα κατάστρο γιατί, πού τρέφεις κι' αυτό Χιόνη και πού μοιάζει πολύ το δικό της. Ναι, ίσως να είναι και συγγενείς.

Δεν είναι καθάυτο άρρώστεια, Κυρά της Θάλασσας, πάντως όμως δεν είναι καλό πράγμα να μην έχω κανείς πεπλοήση στον έαυτό του, κανείς πεπλοήση πού, και νάπορη-σείς δυνατότα, κι' αυτό χρειάζονται εύκολα. Γι' αυτό χρειάζονται τόσο κι' οι συγγενείς έκείνοι πού έβρουν να έμπνουν την αίσιο-δοξία. Δεν έννοω όμως ότι αυτό το κατορθώνουν περιγράφοντας μόνο τις χαρές και τις ευτυχίες της ζωής. Μπορούν να παρουσιάζουν και τη δυστυχία, και τη λύπη, και τόν πόνο, αλλά με την τέχνη έκείνη,

πού το μυστικό της ίσως είναι ή άναλλαγή του καλού και του κακού. Π: χ: στον «Αυτή Κόμπερ-φληδ». Κάθε άλλο παρά χαρές κι' ευτυχίες της ζωής παρουσιάζει. Κι' όμως είναι έργο αίσιοδοξο. Γιατί δεν άφινει τόν άγανώντη νάπλη-σθ ή από τη ζωή και τούς άνθρώ-πους. Και δίπλα στον κ. Μύρτον και στον κ. Κρίκλ, έχει μια οίκο-γένεια Πέγκοτ πού άποχρημώνει για όλα.

Πραγματικώς, Νέλλη, ή Έκκλησία μας είναι άνώτερη σε ποίηση. Τέτοιους ύμνους, τέτοια τροπάρια, δεν τάχουν οι Καθολικοί. Γιατί έκείνο τόν καιρό, στο Βυζάντιο, ή θρησκευτική ποίηση ήχησε όσο ίσως σε κανέν' άλλο έθνος και σε καμμία έποχή. Έπειτα έχουμε και την άλλη ύπεροχή, πού παρατηρείς κι' εσύ: Η γλώσσα αυτής της ποίησης, άν και αρχαϊκή, μάς είναι πολύ πολύ πιο γρήγορη απ' όσα είναι στους Καθολικούς ή νεκρή λατινική της Έκκλησίας τους. Το «Ι-δου ό Νυμφίος έρχεται», το «Σήμερα κρεμάται επί ξύλου», το «Έρ-ρανον τόν τάφον αϊ μωροφόροι μύ-ρα» κτλ. τα νοιώθουμε και τα αισθανόμαστε σ' νάκον στη γλώσσα μας τη σημερινή. Στην Καθολική Έκκλησία μόνο μουσική άνώτερη μπορεί κανείς νάκούη. Γιατί όλοι οι μεγάλοι εύρωπαίοι μουσικοσυνθέτες έγραψαν και θρησκευτική μουσική. Μολοντούτο, έμάς ή βυζαντινή μας συγκινεί περισσότερο, γιατί είναι δική μας.

Ο Νάρκισσος, σχετικά με την Έπιστολή του κ. Φαίδωνος για τόν «κλεφτομολούδα», φρονεί ότι μόνο οι «κοινωνικές άσφαλίσεις» θά εξαλείψουν μια μέρα την πείνα από τόν κόσμο. Όσο για τις άπρεπείς Άγγελίες, για τις όποιες μιλήσε ο Νάβη, φρονεί ότι ή καλύτερη άπάντησή είναι ή σιωπή. «Έγώ τουλάχιστο, λέει, ποτέ δεν θά έδινα σ' έναν άγνωστό μου την εύχαριστήση να πη πώς με παρέσυρε σε άπρεπη λογομαχία». Από τα άλλα πού μού γράφεις—και είναι τόσο πολλά, πού σήμερα δεν μπορώ ούτε με δυό λόγια να τού άπαντήσω—θα τού πω μόνο για τα γράμματα πού θάρηκαν καθ' έβρομάδα άναπάντητα έλλείψει χώρου: όταν κανέν' απ' αυτά έαχη θέμα έξαιρετικώς ένδιαφέρο, ή κάτι τί τέλος πάντων πού να είναι άπόλυτη άνάγκη νάπαντήσω, θά τού άφινω να το έρχομενο.

Η Καννασιανή Κόρη μάγαπώ τώρα πολύ περισσότερο, γιατί έκανε τη σύγκριση με κάτι άλλα «σα-χλοπεριδικά» πού τούς συστάθηκαν στο σχολείο. (Ναι, δυστυχώς, τα «σαχλοπεριδικά» αυτά είναι συστημένα από το Ίπουργείο). Η Ίλια βρίσκει τις φωτογραφίες των παιδιών, πού δημοσιεύω τώρα, τόσο ζωντανές, τόσο όμορφες, πού δεν περάζει άν πιάνουν κάμποσο τόπο: είναι ίκανές νάντακτιστούν ένα κομμάτι. Μα και βέβαια! Μια ώρα ζωγραφιά δεν μάς μιλά σαν ένα ποίημα, σαν ένα διήγημα; Κάποτε μάλιστα μάς λέει και περισσό-τερα.

Έκείνα έμειναν πού έμειναν, Άγουρολογιώτατε! σήμερα θά σου άπαντήσω στο τελευταίο. Οι έρωτή-

σεις των Μ. Μυστικών δεν μπορούν νάλλάξουν, γιατί είναι οι ίδιες από τριανταπέντε τώρα χρόνια κι' άπο-τελούν παράδοση από γενεά σε γενεά. Άλλά δεν βρίσκω και γιατί νάλλαχθούν. Σοβαρά λές ότι δεν μπορεί να πη κανείς πού λουλούδι προτιμά ή ποιά χρώμα ματιών και μαλλιών; Και γιατί οι έρωτήσεις «ποιά όπληρξε ή ευτυχιστέρα ή ή δυστυχιστέρα στιγμή της ζωής σας» είναι... μεταθανάτιες; πρέπει δηλαδή να πεθάνει κανείς πρώτα, για να έρρη πότε χάρηκε ή πότε λυπή-θηκε στη ζωή του περισσότερο; Την ως τώρα ζωή έννοούμε. Έτσι και το πιο μικρό παιδί θάχε νάπαντήση.

Δροσούλα, το ψευδώνυμό σου ήταν ελεύθερο και σου το άνανέωσα. Σ' ένέγραφα στη «Νέα Έστία». Σου έστειλα και κάμποσα πατριωτικά ποιήματα πού πιστεύω να τα έλαβες έγκαίρως. Δεν ήταν εύκολο να τα βρω, και γι' αυτό άργησα να σου άπαντήσω. Σ' εύχαριστώ πολύ για τα καλά κι' ώρατα λόγια! Τώρα περιμένω να μού έναγράψης.

Και τού χρόνου, Δαρνεστέρα νωμένη, στο σπύτι σου, ύγιης κοντά στους γονείς σου. Έμένα το βυσσινί χρώμα στο Σήμα μάρεσι καλύτερα, γιατί σ' αυτό το φόντο, το άσπρο μέταλλο φαντάζει σά χρυσό. Άλλοι όμως προτιμούν το μπλέ. Στο τετράδιο των Μ. Μυστικών, έχεις πού λέει «Όνομα και επώνυμο», γράφεις τ' όνομά σου μόνο άν θέλεις να φανερωθής σε κείνον πού θά το στείλεις. Άλλέως γράφεις το ψευδώνυμό σου. Το ίδιο και στο τέλος πού λέει «υπογράφεις».

Όταν σου προτείνουν και θέλεις νάταλλάξεις, θά στείλεις ένα δικό σου τετράδιο με τις άπαντήσεις σου, κι' έκείνος πού θά το λάβη, θά σου στείλη ένα άλλο τετράδιο με τις δικές του. Κάποιος τώρα, έννοείται, μπορεί να να σε γελάσει» δηλαδή να σου ζητήσει με Άγγελία να τού στείλεις τετράδιο και να μη σου το άναποδώσει. Άλλ' αυτό το κάνουν όχι κακά παιδιά, πού εύτυχώς είναι σπάνια.

Συμφωνώ, Κυρά Φροσύνη, ότι τα κομμάτια των άγοριών στη Σελίδα, άν και λιγώτερα από τα κομμάτια των κοριτσιών, είναι επίσης ώρατα, και μερικά «ωραϊότερα απ' ό,τι έγραψαν ως τώρα τα κορίτσια». Γι' αυτό, και για πολλά άλλα, είπα ότι ή στατιστική έδω δεν έχει ση-μασία. Εύχαριστώ για τις φωτογραφίες, πού μερικές θά τις χρησιμοποιήσω. Έστειλα 10 τετράδια.

Άφοι είναι το πρώτο σου, Νικηφόρε Όυρανέ, καταλαβαίνω πόσο άνυπομονείς να σου το κρίνω. Άλλά πρέπει νάρβη ή σειρά σου. Ο Άνανίας ίσχυρίζεται πώς κάποιος έπιστάδιο, μυστηριώδες, έχει γίνει και σ' αυτή την Κυριακή, πού δεν μπορεί να το άνακαλύψη. Γι' αυτό άναβάλλει και την κρίση. Άλήθεια είναι; πρόφαση του Άνανια είναι; Δεν έβρω... Καίρετισμούς στο θείο σου, τόν παλιό μου φίλο.

Νέε μου φίλε, Ηλία Βούτσα, για την άπόφασή σου χαίρω πολύ. Θά είσαι παιδί με κρίση και με γούστο, άφοι κατάλαβες ότι αυτό το περιοδικό «έχει όλίγα φύλλα, άλλ' αυτά τα όλίγα φύλλα έχουν θησαυ-

ρό». Ελπίζω να πάρης και ψευδώνυμο κι' να μού γράφης τακτικά.

Έλαβα, Σκλάβε Βορειοπειρώτη, κι' εύχαριστώ. Το κομμάτι σου, καθώς βλέπω, δημοσιεύεται σήμε-ρα. Ήταν πολύ μεγάλο, αλλά και πολύ καλό σαν ήπειρωτική ήθογρα-φία. Γι' αυτό το συντόμευσα όσο μπορούσα. Τώρα φαίνεται ότι υπερβαίνει το μέτρο, αλλά πραγματικώς δεν το υπερβαίνει πολύ. Γιατί έχει μικρούς-μικρούς παραγράφους, και κάθε τόσο δλόκληρη άράδα μένει σκεδόν άδειαν. Άν δηλαδή τυπω-νόταν σε μεγάλους παραγράφους, θάπαινα πολύ λιγώτερο χώρο. Όπως δήποτε, παρακαλώ πολύ και σένα, και όλους, μη μού στέλνεις κομμάτια μεγαλύτερα από μια στήλη. Γιατί ούτε εύχαριστώ μού είναι να σάς τα πετώ στο καλάθι, όταν είναι καλά, ούτε εύκολο να τα συντομώσω.

Ο πολιτισμός, Φρόνη, δεν ήταν ό ίδιος και πρό δεκαπέντε έτών; Άλλ' αυτό δεν έμπόδιζε να έγραψω ό μεγαλύτερος πόλεμος απ' όσους είδε ποτέ ό κόσμος. Έτσι ό πολιτισμός δεν θά έμπόδιζε και τώρα μερικά Κράτη νάποφασίσουν να εξα-καμψούν στα αίματα. Έννοείς ότι δεν είναι σε θέση να σου πω άν οι προβλέψεις των έφημερίδων είναι αληθινές. Έκείνο πού έβρω είναι, ότι ένας νέος πόλεμος, τόσο γρήγορα μάλιστα, μπορεί να είναι κάπως δύσκολο, όχι όμως και άδύνατο πράγμα. Όπωςδήποτε άς ελπίζουμε ότι θάρ-γηση...

Χαίρω, Πενούφυλλο, πού άναγνωρίζεις την άνάγκη κι' έπιδιοκί-μάσεις το μέτρο πού έλαβα για την ένλημερήτητα της Άλληλογραφίας. Είπα στην Κυρά της Θάλασσας ότι πρέπει να υπάρχει κι' ή λέξη του συνθέτη, για να θεωρηθί μια λύση όρθη; στί: πολύλεξες όμως Άσκήσεις—σ' ένα μεγάλο σχήμα, σε μια Άκροστιχίδα κτλ.—άν δια-φέρη με βοηθητική να πούμε λέξη, δεν περάζει. Στο γράμμα σου δεν βρήκα τις 10 άραχμές πού μού γρά-φεις ότι έσοικέσεις.

Όραϊας Έπιστολές μού έστει-λαν αυτήν την έβδομάδα κι' οι έ-γες: Κόρη της Ίδης, Πανελήνιο Όνειρο, Όνειρον Δόξης, Μαρμαρωμένος Βασιλιάς, Πλη-γμένος Χρυσάετος και Μαραμέ-νο Λουλούδι. Έλαβα υπό σημείω-ση όσα μού γράφουν, διεβίβασα τα συγχάρητήρια, έξαιτέσα όλες τις παραγγελίες, αλλά ο χώρος δεν έπι-τρέπει να τούς άπαντήσω. Άς μού έναγράψουν.

Πρώτος ό Νάρκισσος μού έστει-λε τη λύση του προβλήματος, πού σάς έδωσα ό Άνανίας στο περασμέ-νο φυλλάδιο. Δεν συμφωνεί με τη λύση πού θά σάς δώσω ό ίδιος με-θαύριο, είναι όμως κι' αυτή μια λύ-ση σωστή.

ΟΙ ΑΛΛΑΞΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ συνδόμεται παρακαλούνται να δηλώσουν εις τήν νέαν των δευδυναν εις τήν γραφείον μας αποστέλλοντες και δραχμ. 5 διά τήν έκτύπωσιν της νέας τανίας. Άλλος δέν ευδυνόμεθα διά τήν απόλειαν τών φυλλαδίων των.

Τύποις ΣΕΡΓΙΑΔΟΥ, Γεωργίου Σταύρου 10, Ἀθήναι